

VIENYBĖ LIEUVNINKU

„Vienybė Lietuvninku“
Išleina kas trečadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00.
Europoje ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užsirašymo,
nuo Naujo Meto.
Apgarsinimą proklyt klaus-
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenes, literaturo ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 30.

Brooklyn, N. Y., 28 d. Liepos (July) 1909 m.

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Metai XXIV

Reikia mums daugiau kritikų.

„Kas laikas, tai mada, vai dai be pertrukio, polemikos nuolatinės, kritikų sezona atsidarė, todėl apie kritikas ir kalbėsime“, pasakė gerb. P. Sks. „Darb. Vilties“ 25 num. Kad jau polemiką ir kritikų sezona atsidarė, tai ir aš norėjau tame dalyke savo dvyle ką prikertti ir parodyti šiuom tarpu, ar ištiesi kritika (kritika be kablelių) žmonių dvasioje yra kenksminga, arba kritikai (kuriuos gerb. Sks. vadina „kritikieriais“) yra nenudingi, ir jie savo kritikomis atneša visuomenei bledį, kai panašiai išsitarė P. Sks. Jei butų gerb. Sks supratęs kritikos naudą ir jos reikalavimus, be abejo, bet taip neišsi tarės. Nes kritika, man matos, visuose dalykuose yra reikalinga, ar ji yra mažintė siaura, ar didele-plati. Per kritiką pasiaiški tas, kas nesuprantama ir neaišku; kritikoje, kitakart, nors trumpai pasiaiškina kritikuojamojo dalyko abelnas turinys, rašytojus, oratorius ir pagalios skaitytojus geriašias ir blogiašias jos pusės, kitą kartą tik turinj ir t. t. pasakodavau. Vis tai buvo, man matos, platos žingsnis pirmyn: kritikos truskimas žmonių dvasioje.

Dauguma masto (kaip lygiai ir Sks.), jog kritika gali labai kenksmingai atsiliepti linkui mūsų rašytojų. Tas išdalias ir teisinga, bet tik iš dalies. Tiesa kada gerb. Jokubynas „Tėvynės“ redaktorius trumpai, bet teisingai sukritikavo, pabriežė recenzija F. Juškanskienės „Kerštingos meilės“, tai „autoriai ir leidėjai pasiuto“ (atkartoju drango korespondento žodžius), ir nuo to laiko jie savo laikrašiuose pradėjo šmeižti gerb. Jokubyną. Arba kada p. J. Sekevičius sukritikijo Liepuko „Kirpikus“ ir kitus jo veikalėlius, arba p. J. Viskoškos „Svajų“ su „Gyvybe“ patarė tik nestudijuot, kadaangi jo eiliavimas (ne turinys, kaip p. Viskoška priešingai

kritikų nuomonės ginčijosi „Lietuvoje“) netikės. Arba kada p. J. Jaunutis pa-aikė apie Rutkaus „krikščionybę“, kad joje rašyba ir kalba tikrai „amerikoniška“, o tiejie rašytojai, nesuprasdami vertės, atsilepė, k. a. Rutkus „Keleivvyje“. Bet panašiai tik papras tie girtoklėliai apie sąspars betuškena. Argi tai tiejie faktai, rašytojų atsiliepimai, parodo, kad jau kritika nebe reikalinga. Ana žiurekite, kaip rašytojai atsilepė, jei paskui nieko ir neberašys! Anaip tol! Kas taip ar panašiai mano, tai labai klysta. Daug žinau rašytojų, gerų rašytojų, kurie apsileidžia dėlto, kad visuomenė nėra kritikos, nėra reikalavimo, kad skristy augščiau, geistų daugiau, kalbėtų gražiau. Kiti rašytojai dagi dejuoja, kad nėra kritikos, nėra kam patarti, kaip rašyti. Man matos, kad teip, tai truputi klaidingas žvilgsnys į kritiką. Kritika, anot Sofijos Čiurlianienės (Kymanaitės) — tai ne vadovėlis rašytojams, nors rašytojai turinėtai prie jos taikinties; kritika tai visuomenės balsas, komūns reikia; kritika — tai aiškinėtojas visuomenėi užburtos dailininko videntuvės, kritika-tarpininkas, kritika-akinių. O taip, girdi, giliai esu išsitikinus, kad kritika, nori nodami, kad iš mūsų nėra koperdaug reikalauti, nes kas gėciai taip išgali... Aš patsai mėginan vienos-kitos knygos bei knygelių paduoti skaitytojams geriašias ir blogiašias jos pusės, kitą kartą tik turinj ir t. t. pasakodavau. Vis tai buvo, man matos, platos žingsnis pirmyn: kritikos truskimas žmonių dvasioje.

Tai ko-gi reikia? Reikia, iš vienos pusės, pas rašytojus drąsos, talento ir darbo, o pas skaitytojus, iš kitos pusės, daugiaus gero noro, geros valios, kaip duonos dvasiai. Noriu pasakyti, kad mūsų visuomenėje atsirastų, kritikų kuodaugiaus, ypač gerų žinovų, kurie pastatyti ant kojų tikrus kritikos reikalavimus ir išplėtotų ją mūsų laikraščiuose. Išsiplėtojus kritikai, nebėreikės laikraščių ir knygų leidėjams skysties, jog žmonės, lietuvių, taip visai mažai teksaito. O suteikti lietuviams žinias apie knygas ir knygelytes visai lengva: — reikia laikraščiuose duoti jų knygų aprašymai, peržvalgos, recenzijos, vadinas kritikos. Aprašyti knygos gerumas, kalbos grynumas, minčių naudingumas ir ištisa knygos vertė. Ilgai niui, ar nebut gerai, sutraukus

tąsias visas recenzijas — kritikas sutaisytu tam tikra katalogu ir veltui paplatinti tarp lietuvių. Išleidimas tokiu lietuvišku katalogu su knygų kritikomis, butų, be abejo, tikras lietuviams turtas, iš kurio galėtų be vargo semties ir šepti juo kitus (knygų leidėjus). Lėšas išleidimui tokio katalogo galėtų paneisti draugijos, ypač kelios susitarusios bendromis išgalėmis. Tepamastai visuomenė!

Buvan didelei nudžiugės, kada išgirdau laikraščiuose pranešimą, jog Chicagoje iš eisiaus bepartinių literatūros, mokslo ir politikos laikraščių, knygos pavidaile, rodos „Mūsų Gyvenimas“, bet tasai laikraščius negimės ir numirė. Džiaugiausi dėlto, kad programoj radau jėta, jog daug vienos pašvės raštu kritikai ir bibliografijai. Bet tuom tarpu „Keleivis“ pasipiktinės ir nūmarino. Ačiu tik „Vienvė Lietuvninku“ ir „Tėvynėi“ (ši pastaroji jau kazin kodėl perstojo rašiusi), kuri tankiaus paduoda kritikas ir recenzijas mūsų knygų. Ir reikia džiaugties tuomi, nes su laiku galima tikėtis, pas mus atsiras ir gerų kritikų-specialistų, tik ne nusloginkime tosios idėos. Kritikos, ar jos mažos ar didelės, visuomenė nėra blédigos, atpenč, labai reikalingos. But gerai, kad ir patsai gerb. p. Sks. prie jos prisidėtų.

Dar klausimas, kas bus su tais smulkiais veikalėliais, kurie su „gerais norais“ parašyti, a la Rutkaus, Liepuko... Man matos, kad daugiaus jų nebeišleisti ir kad tokie rašytojai, pirmiaus išmoktų kalbą, kurioje rašo, nuosekliai rašybą, kad nerašytų kvailių dalykų ir apsipaižintų su mūsų skaitytojais. Juk žinome, kad mūsų žmoneliai da nemoka skaityti, vos tik tepradeda; jiems reikia suteikti pirmąsias žinias, lengvus skaitymus, išmokyti juos skaityti *), kalbą dailinti ir rašybą taikinti prie istoriškai-etyologiskosios, kuri yra koeficientas, prie kurio visas mūsų tarmes privesti reikyt. Ta nuosekliaj istoriškai-ety mologiškaj rašybą, be abejo, lietuvių priims be jokių kivirčių.

Reikia mums, lietuviams, knygų, reikia skaitymų, reikia snaukti tamsybės šmékli storas žieves, žadinti lietuvių gerus norus. O tiems, kurie

žadina, reikia kritikų, reikia recenzijų su visais jos reikalažimais. Norėkim, kad kritika lietuvių rašytojų vis kaskart tobulintisi, atsistotu stipriai ant kojų ir niekad nežutų.

Kas moka kito darbą kritikuoti, kas turi tąjį talentą, teparodai lietuvių spaudoj: ji visuomet yra ir bus naudinga.

Vincėnė.

Darbas jau pradetas ... tat dirbkime.

Ilgai geistas ir daug žadantis mūsų dailės pakėlimui darbas — suvienyti visas Amerikos lietuvių teatrališkas kuopeles — jau pradėtas: Shenandoah'o teatrališka kuopa jau pradėjo vykinti tą, senai svartomajį sumanymą. Ir kas gi neapsidžiaugs tokiu darbu? — Kokią naudą turėsim iš teatrališkų kuopų susivienijimo, jau nereikia kalbėti, — tas buvo gana plačiai nurodyta pirmesniuose „V. L.“ numeriuose. Dabar gi pakalbėsime apie patį susivienijimą.

Shenandoah'o kuopa, kaip matyt, nepasiganėdino tuomi, kad tik atsiaukti ir potam vėl viską paliki ant „Dievo valios“ — laukti kuopų atsišaukimų tame dalyke. Ne, ji nesudėjo rankų, nepaliko viską ant „Dievo valios“, bet veikia. Išsiuntinėjo žinomoms kuo poms laiškus kviesdama susivienyti; net tik pritariantiems siunti laiškus, kad paragintų savo miesto kuopas susivienyti.

Ir beabejo jų darbas liks įkunytas. Šis didelis darbas turi rupeti ne keliems žmonėms, ne kelioms kuopoms, bet visiems Amerikoj gyvenantiesiems lietuviams, kadangi scenos darbas nėra veikiamas vienai kokiai partijai, ar lietuvių daliai, — ne, jis yra veikiamas visų lietuvių naudai, pertai ir visiems turi rupeti. Todėl ir visos teatrališkos kuopos turi, ne žurėdamos partijų, bei nuomonės skirtės, tuoju susivienyti.

Nors čia ir reikės daug darbo padėti, bet jei tik nelauksime kad kas kitas ateity ir padirbtų už mus, tai pasekminai išvesime darbą iki galui. Jeigu nieko neveiksime, taisi nerugokime paskui, kad veikėjų mažai turime, nes patiemis neveikiant darbas nebus atlikti.

Kas nedirba, mielas vaike, Tam ir duonos duonos nereikia

„Vienvėje—galybė“, sako žmonės, — tat vienykime ir dirbkime, nes be darbo nieko nebus.

Teauga Teatrališkų Kuopų Susivienijimas!

K. J. Baronas.

Išz keliones po Lietuvavetyne.

Bus jau rodos netoli desetkas metų, kaip aš, būdamas dar savo kudikystės metuose, pradėjau rašinėti iš Lietuvos žinutes į lietuviškus laikraščius, o drauge į „Vienvė Lietuvninku“. Nebuvo man progos lankytis mokyklas, kuo galė didžiuoties palaimintieji šio pasaulio; nebaigiau nei žemesnių nei augstesnių mokslo. Nedavė man visuomenė to reikalingo įrankio, kuris man labai tiktų; nedavė man mokslo, su kuriuo bučiau galėjės nešti naudą savo tévyni, savo kraštui, o gal ir viso pasaulio žmonijai. Tad aš pasilikau tokos, kaip ir visi darbavo žmonės. Dėlto su tais darbo-vargo žmonėmis ir dalinuosi visu tuo, ką aš per darbą ir varę esu įgiję...

Kad geriau ir tikriaus savo kraštą, savo tévynę pažinti, save krašto žmonių vinentaučių reikalus sužinoti, reikia į tą visa ilgai prisiriūti. Tad aš ir esu nutaręs, kiek galint plėtiau, Lietuvą aplankyt, o ką pamatysi, išgirsiu ir patirsiu, aprašyti per lietuviškus laikraščius, kad ir visuomenė žinotų, kas po Jos akimis dedasi.

Taip-pat daugybė yra skaitančių žmonių, kurie gyvena toli nuo savo tévynės Lietuvos, arba yra ir tokiai, kurie Lietuvos gyvena, bet taip va kokiame užkampyje užsikale, kad paties žmonių gyvenimo nebemato, o visas žinias semia tik iš laikraščių.

Kiek man tas sunkus darbas pasiseks, tai parodys vėlesnis laikas. Dabar, ypač priejoje pradžioje, numanaus, bus labai sunku, kol apsipažinsiu su visomis to užmanymo aplinkybėmis. Visa-tą, ką matysi, patys išsirengdamas iš visų pusų, kai man tas pasiseks, skaitytojai patys tesprendzia.

Svarbiau, žinoma, tokas aprašymas but buvęs pataipinės Didžiosios Lietuvos laikraščiuose, bet ten... cenzura per savo rétką ne viską gali perleisti. Valdžios, žinoma, dvišakoji ir svietiškoji, norėtų

matyti, kad jų valdomose vals tybėse viskas kuogeriausiai vedama. Tuo tarpu pasaulyje be silpnybių, be ydų, be apsirikimų niekur nieko nėra; bet atmetus da ir tas valdžios pri gintas, naturaliai skas silpnybes, ydas, apsirikimus, yra dar domos tyčia tam tikros sunkenybės, varžymai. Tas tai viskas ir reikalauja literatiško botago! Tokio botago, visokie žmonių valdytojai, atsidavę silpnybėms, ydoms ir apsirikimams, labai neužkenčia. Tad yra pastate tam tikros žmones, vadinaus „cenzoriais“ su bizumais, kurie už pakelimą koko nors botagiuko, smarkiai kerta su bizunu. Botagai dar šiaip bei taip, bet bizunas, tai neivienam nemiela. Tad aš vengdamas bizuno ir apsirenuku savo kelionės aprašymams Amerikos laikraščius, kur tokių „bizumininkų“, rodos, mažiau yra ir tie pats netokie baus. Be to, dar iš savo kelionės aprašymu ištraukas siu siu iš Lietuvos einančius laikraščius; tik ten jau, žinoma, švelniai-gražiai aptašius, kaip dabartinė dvasiškių ir svietiškų biurokratų valdžia nori, galima bus ši-tą pataipinti. Pirmas kelionės aprašymas jau tilpo „Lietuvos Ukininke“ N18-tame 1909 m. Iš tolesnių aprašymų galima bus tik ištraukas pataipinti ir žymiai sušvelninus ir sutrumpinus, o pačius originalus, tai malonės Amerikoje einantie laikraščiai pataipinti, ir už tai jau iš anksto ištarui savo širdingą ačiu.

* * *

Išaušus šiltam pavasarėliui ir sužibėjus šviesai ir gaivinančiai ant dangaus saulutei, aš išsibrioviau iš Lietuvos sostapilių Vilniaus, kai meška iš laužo, ir pasileidau per Lietuvos miestelius, kai melius ir surukusias gręžėles, lankytis savo tévynę ir tyrinėti Lietuvos žmonių gyvenimą. Nuo Vilniaus ligi Virbalui, kaip vienės yra žinoma, gerokas galas, bet aš tą kelionę, per dvejetų savaicių laiko, kuone pėkščias atlikau. Toje kelionėje daug ko patyriau... Be sirenėdamas iš Vilniaus į kelionę, numanau kur keliau ir prijaučiau, kas mane kartais gali sutikti, tada dėl visoko pasiėmiau nuo gydytojaus palaipydymą, kad mano sublogusios sveikatos pagerinimui, reikalinga kaimo oras ir kiek galint apstesnis ant tyro oro pasivaikštinėjimas; mat reikai atitinkus, kad galečiai pri-

rodyti netiktais žodžiais, bet ir daiktais savo kelionės priežastis, nes žinau rusų patarię „rusijos glazam ne vieri, po kurių kamis netiki, pakol rankomis neapčiupejai“. Antrą palidujimą paėmiai iš „Lietuvos Mokslo Draugijos“, kad aš užsiūmu rinkimų pasaką, dainų ir kitokių senoviskų Lietuvos liekanų. Paėmiai drauge ir Vilniaus gubernatorius palidujimą, kad jis man yra leidęs leisti ir redaguoti laikraštį „Ežį“. Paėmiai, žinoma, ir pašportą, keletą „Ežio“ numerių ir keletą mano rašytų ir atspausdintų knygelių ir... pašileidau...

Ten kur Nemuns tykiai plaukia
Tarp kalnų, laukų;
Ten kur broliai vargsta,
laukia
Geresnių laikų...

Kalbėjau si visokiu luomu žmonėmis. Aš iš jų teiravau apie man nežinomus daiktus, jie iš manęs teiravosi apie jiems nežinomus dalykus. Kaip tik kam pasiskau, kad aš iš Vilniaus, tai tuojuas klasiuojau apie „Vilniaus Žinias“. Kas tik „Viln. Žin.“ kur kada skaitė ar turėjo užsisakęs, visi jų gailistauja ir sako, kad Lietuva be „Viln. Žin.“ kai upė be vandens. Aš visiems sakiau, kad tos „Žinios“ turėtų eiti, jei žmonės remtų; abelna išskina visų laikraščių blogą padėjimą dėlei to, kad žmonės apskritai laikraščius mažai teksa. Žmonės lietuvių, netik taip vadiniams „pirmieiviams“, bet ir vidutiniai, balsiai širsta ant dabartinės kunigijos, kad kiša savo nagus, kur jai nepriderėtū kišti. Ypač kada užeina kalba apie tai, kad kuni-gai (žinoma ne visi, bet didesnei dalis) draudzia, net posunkiai nuodėme, skaityti ne-kunigų leidžiamus laikraščius ir knygeles, tų laikraščių ir knygelių skaitytojus ir platinotojus liepia višai ir slaptai savo paklusnioms avelėms (parapijonams) boikotuoti, persekioti, nebednoti darbo ir t.t. Apie tai kalbant, patys mačiau, kaip keletas žmonių taip iši karščiavo, kad rodos imis ir su-draskys tokį išgama — laikraščių ir skaitytojų persekiotoja...

(T. b.)

K. Stiklius.

BAUBA...

(Paaukauta A. Jakštui.)

[Šis feljetonas — satyra, mums rodos, yra atsakymu ant p. A. Jakšto sakmės „Kurmis ir sliekas“ atspaudintos „Draugijos“ 28 n-ukininkas darže bevarpydamas dirvą užkabino spatu ir išmetė su žemėmis slieką, kuris tik ką neapjoko nuo Saulės šviesos ir pasiskubės išlisti kurmerauson, papaskajojo kurmiui matęs stebuklą: dvikojį milžiną, mėlyną platumą, skaidrų toje platumoj ritulį ir tt. Kurmis nenorėjės tiketi — jis tik tam tikis, ką „nosle užodžia“, dantimis pagauñas ar kojomis išrauna“. Bet, štai: džiaigt! spatas užkabino kurmerausą, išmetė laukan netikėli kurmi, kur jis ir tapo užmuštas. Pas A. Jakštą išeina: kurmis — tai materialistas — pirmeyvis, o spatas — bausmė už netikėjimą i nematomus dalykus:

Kurie laikraščių neskaito, dangų, pragarą, gyvenimą po taré:

tai pamatę šviesesnį žmogų mirties. Šitam nevykusiam sakmės išvedimui pajuokti, rodos, ir yra skiriamas žemai einantis feljetonas. — R e d.]

Juoda tamsa laikė apglebusi apylinkę... Tamsonią grūčioje norė ir degė žiburėlis, tečiaus ant sienos — už krosnies šmékšojo juodas, nykus šešelis...

Po vakarienės Kazys Tamsonis užvirto ant lovos ir pradėjo knarkti, ir knarkė taip, kad net lentynoje šauktai barškėjo.

Jonukas užsimanė dirbtis roges, priėjo prie motinos ir sako:

— Mama! Paimk nuo lenčynos man peiluką.

— Ką tu veiksi?

— Rogutes dirbsiu.

— Rogutes! Jau tu tų rogių pridirbi tiek ir tiek, o tėvas vis neturi su kuom iš giros žabų parsivežti.

— Mano mažos.

— E, nereik! Asla tik prišmeikšti, daugiau nieko.

— Paimk, paimk, mamut! Motina neatsakė nieko, tik kuodeli pakulų susitaisiusi pradėjo verpti. Vaikas vėl priėjo prie motinos, prisiglaučė ir tarė:

— Paimk, mama! Aš anas, kur pirmiau buvau padaręs — pardaviau Laurukui už penkias kapeikas.

— Aš bijau... Ten tam-su — yra Bauba...

— Bauba!..

— Taip. Na, ar tau ne gai-la butų, kad mane pagautu?..

— Ten nėra nieko!..

Vaikas pasakė tuos žodžius vienok buvo pilnas abejonių; jis tyrinėjo, ar yr kas šešelyje ir niekuomet niekas jam neapsireiškė, ir todėl pradėjo neapkėti žodį — baimė... Jis žiurejo į juodą ant sienos išsipleikusį šešelį.

Motina atsidėjus pažvelgė į savo tylinį vaiką ir tarė:

— Tu negali sakyt, kad ten nieko nėra!..

— Kodėl?!

— Visi tiki, kad ten yra Bauba ir tau nevalia kitaip manyt!...

— Na, o jeigu nebutu?...

— Yra, oj yra!

— Greičiau nėr... Berei-

kalinga baimė...

Motina piktai susiraukė ir pradėjo prilyginimą vaikui aiškinti:

— Pavasarį tėvas darže batviniam lysves bekasinėdamas išskasę slieką, kuris krisdamas atgal — įpuolė į kurmio urvą ir pradėjo kurmiui aiškint, kad už platos yra saulė ir milžinas — žmogus, bet kurmis vi-sai nenorėjo tiket... Jis ramiai sau tik rausė žemę ir tiek; tuomtarpu tėvas pamatęs kurmerausą bekrutant, už-meigė lopetą ir išmetęs ant viršaus kurmj užmušę...

— Na?! — klausė toliaus vaikas motiną.

— Taip ir Bauba gal pada-ryt: aš nueičiau patamsen pa-minti peiluką — Bauba mane į glėbi... Kaip tasyk?

— E, neteisybė!

Vaikas prie krosnies stovė-jusių kaladę nusirito patam-sen ir ant jos užsilipes nuo lentynos pasiémė peiluką. Paskui jis besiypsdamas

— Na, mama! Ar išiukrū-jų tikėjai, kad tamsoje yra Bauba?...

— Nesakysiu.

Vaikas galvojo ir mąstė sau, kad jo motina jau sena, todėl jis negali išpėti, ką mano apie Bauba...

— Jis vėl atsiliepė: — Tamsta negalejote ti-ket!?

— Aš žinojau, kad nėr...

— Tai kodėl gązdinai mane?

— Taip sau... Kad tu butum man prielankus...

— Bet, mama, gėda tamstai meluo!

Motina verpė tylėdama, o Jonukas drožė pavažą. Jis taip ir liko laisvas ir netikėjo lengvai į jokias žmonių išsvajotas šméklas...

Sliburis.

Misija blogo.

Bolton Hall.

,Tu žmones gundai prie blogo“, — tariau aš Velnui.

,Ne, visai ne taip“, — atsakė Velnias. „Žmonės reikalauja Sodomos obuolių, kuriuos aš jiems ir duodu, idant bevalgydami juos galėtų patirti, jog jie yra pelenais pripildyti.“

,Tu esi netinkantis išmoke-tojas“, — tariau Velnui.

,Ne, aš nėsu jokis išmokėtojas“, — atsakė Velnias, — „nes juk štai yra parašyta: „jie tu rės valgyti vaisius savo triu-so.“ Ir aš todėl tik prižiuriu, kad butų tai pildoma.“

,Bet tu drumstि pasaulio ramybę“, — vėl tariau Velnui.

,Ne, niekados, nes aš esu kairioji Dievo ranka,“ — atsa-ke Velnias.

Vertė Menkutis.

Szis-tas.

Patriotizmo teroras. Tėvynės meilė visuomet yra girtinu dalykų, iki jis neperineina proto rybų, ką parodo žemaiu einančios skaitlinės prazuvusiu žmonių Amerikoje, laiku apvaikščiojimo „4-th of July“ šventės. Skaitlinės kalba pačios už save ir perstatę amerikiečių patriotizmą, kai po ne-išsivysčiusi iš barbarizmo, Chicagos dienraštis „Tribune“ surinko skaitlines, kiek tą die-ną Amerikoje žmonių susišau-dė ir feierverkais susidegino. Štai jos:

Metai: Žuvo: Pažeistų:

1899	33	1,743
1900	59	2,767
1901	35	1,803
1902	31	2,796
1903	52	3,665
1904	58	3,049
1905	59	3,169
1906	51	3,551
1907	58	3,807
1908	72	2,736
1909	49	1,575

Viso 557 30,660

Tai da ne viskas. Šitas vienuolikos metų žinias „Tribune“ rinkdavo tuojuas po 4-tai liepos. Bet vienu mene-niu vėliau daug didesnis skait-lis pasirodydavo numirus iš su-zeidimo minetoje „šven-tej“, kai matys skaitytojas iš kitų skaitlinių, kurias rinko kas rugpjutis, tik šešių metų

bėgiu kits laikraštis „Journal of the American Medical Association“:

Metai:	Žuvo:	Pažeistų:
1903	466	3,983
1904	183	3,986
1905	182	4,994
1906	158	5,308
1907	164	4,249
1908	163	5,460

socijalistu, platintoju socijalizmo idėos?

Fr. Eismontas.

1) Laisvamanis yra kiek-vienas žmogus, kuris myli lai-svę savo iškitų žmonių pasi-elgimams, mintims ir darbams. Jis yra priešas fanatizro, pri-kibinio prie kokios nors kitų išrastos idėos. Jis patsai bando protauti apie viską, ką tik mato, girdi, užsiuopia ir skaito raštuose. Kaipo pavyzdži galima nurodyti mokslo vy-rus: astronomus, filosofus ir kiti, kurie nepasiganėdina se-novės tradicijomis ir religijų padavimais, bet eina savo min-timis pirmyn ir pirmyn, at-dengdami žmonijai pasauly paslaptis. Jie yra laisvamanai. Ana buvo žmonės, ką netikėjo Biblijai, jog žemė yra plio-kšcia, yt torielė. Rods juos valdzios ir religija už tai per-sekiojo, degino jų raštus ir juos pačius ant laužų, bet šiandien, visas pasauly jau žino, kad jų teisybė kaibėta. Jie buvo laisvamanai — drėgo leisti savo protui veikt. Kaip laisvamanai taip ir fanatiku-gali but ir turėjus ir vargšas. Cia nelošia rolos žmogaus tur-tas. Kudikis, tiesa, yra laisvamanis, iki jo protą beaugant suvaržo tulos bledingos dra-gijos srovės.

2) Geru socialistu but, rei-ka pažinti socijalizmo moksλą, ypač šitos filosofijos išvedi-mus apie blėdingumą dabarti-nės elgų systemos ir sutvarky-mą išdarbystės ant kooperati-vių pamatų. Apie tai rei-ka pastudijuot iš gerų socija-liškų raštų, kurių, deja, lietu-viai dar neturi.

PERŽVALGA.

Lietuvių illiteracijā. Iš 13,720 lietuvių, atkeliausiu Amerikon pereitais metais, 7,112 nemokėjo nei rašyt nei skaityt (—4,215 vyru ir 2,877 moterų), reiškia didesnė pus-lietuvių ateivų illiteratą. Mon-kančių vien tik skaityt buvo 394 (—169 vyrai, 225 moterių). Iš abiejų pavyzdžių išse-na, kad pas lietuvius ateivius, didesnis illiteracijos (bemoks-lumo) nuošimtis tarpe vyru, negu tarp moterų. Moterų dau-giau yra skaituončios, gal tik mažiau rašančios. — 10,142 liet. ateivai atsinešė po mažiau ne-gu \$50, o 332 — po daugiau negu \$50. Viso lietuvių at-sivežė Amerikon lietuviškų pinigų \$142,650. (Annual Re-port of the Commissioner—General of Immigration, for the year 1908).

* * * p. Baltrušaitis nieku-budu neišsikasa iš savo privi-rotos košės, todėl bando kiek-tiek jis išmėtyti savo „kauš“ ir į šalis Pradėjės politišką provokaciją tarp Amerikos lietuvių darbininkų platinant ir ja apgint, jis tą matomai taip ir skaito ḡium, gražum ir „socijalizmo vadovui“ reika-lingu priviliumu, nes ant kiek-vieno, kas drysta tą papeiki-atiška dantelius, arba šiupteli-kaušą srutų. Vieton kaip-nors rimčiau išaiškinti savo daibus, atsako kaip kur urz-

gimu, kaip kur nuliciuoja mėnus. Taip „Kovos“ 30 N. jis neatsako kam Bekampio provokacija buvo padaryta, bet kalba, kad vežimas turi keturis ratus. Jis sako, kad mės džiaugiamė, L. S. S. kuo-pū tyrinėjimais apie balsų su-vogimą, ir neparodo, kodel jau mės turėtumėm verkti. Nukalala melutė, buk mės kada tai stebėjės, kodel sajunga ji redaktoriui da laiko ir išleidzia tą savo skaitytojams kaip gerą pinigą. Ir taip išmègineš i „Vien. Liet.“ visus savo ar-senalo jau gerai žinomuosius ginklus, užbaigia tas madingo-sios La Manšos karžygis savo smarkavimą nauju išmūslu: „Vien. Liet.“ faktiškai apsi-skelbusi „pirmeiviu socijalistų-frakcijos“ organu!

Paklaustum gal: kaip tai faktiškai? kur gi tie faktai? Bet jau ant to p. Baltrušaitis neatsakys: jis vikrus tik prie kaušo srūtas saikuoti ir pilti į: tautiečius, anarchistus, maksimalistus, Aušrą, Šrno Muzik. Fonda, jį pajuokiančius laik-raščius ir pačioje sajungoje tylidžio vystančius išurgentus.

** Viena pusė Liet. Soc. Sajungos pervař rinkimus sa-vi viršininkų. Didžiuma bal-sų išrinkta šiaip: redaktorium A. Antonovas (261 b.), sek-retorium P. Puskunigis (344), administratorium K. Rutkus (233). Balsavo apie 500 bal-sų. 50 kuopų suvis nebalsa-vo.

** *Naujas laikraštis*. Wil-kes Barre'je, Pa. pasirodė nau-jas laikraštis „Draugas“—ka-talikiškas laikraštis, 16 pu-šų vidutinio formato (kaip va „Kova“). Leidėjai ižangoje pasižada užkloti spragą Amerikos liet katalikų laikraščioje, nes esą „nuo kelerių me-tų neturime gero laikraščio, kursai tikrai rupintysi Amerikos lietuvių katalikų reika-lais“, o redakcija vėl paaški-na, kad „Draugas“ bus „katalikų prieteliu, bičiuoliu“. Pir-mame numery, apart keleto paprastų laikraščinių žinučių ir perspauzdinamo protoko-lo iš S. L. R. K. A. seimo yra keletas vidutinių straipsnelių, k. v. „Doleris“, „Naminis vai-kų auklėjimas“, „Dėlko žydai néra mylimi net laisvoje Amerikoje“, „Blaivybės reikalai“. Pakraja laikraščio vienok-neišteisina vardo—„draugas“. Vieton lietuvius vienyti ir juos aukleti sulyg visuotinojo pro-greso žingsniu „Draugas“ jau iškiša neapykantą prieš socijalistus, aprašinėdamas jų suva-zinimą Bostono ir SLA. sei-mą Worcesterje. Nors nega-lia pagirti ir socijalistų kar-ščiavimosi seime, bet negalima ir taip stačiai jau užmesti, kai tai „Draugas“ daro, kad soci-jalistai gretinosi prie S. L. A. kapitalo, ir akyzadžiai tvirtinti, krd „iš-1 o socijalistų kojų slenkia pamatai“. „Draugas“, kuris bando semiš sau dvasią iš anglų demokratų laikraščiu „Arena“ ir „The Independent“ (kai lipdija tuli pra-itari-mui), turėtų taip jau ir išturētą visapsiška ir neprigolmin-gą dvasią iki galui, be neapy-kantos kitų srovų. Ir soci-jalisti jis negali pasmerkti, pirmiaus rimtai neišaškinęs,

dėlko jis taip daro. Apie žy-ds rašydamas „Draugas“ irgi ne-išyksti épitetu, panašiu šiemis: „A braomo veislė“, „kai kurie viešamiai garsina, kad jie nепriима nei šunų nei žy-dą“, „pabandyk užkabinti žyda“, pamatysi, kiek pasidarys riksmo“ arba atkartojujamas pa-senius anekdotu apie Mauškį. kurs neiškentęs pagundos už-valgę kiaulienos. Socijalis-ėdra ir antisemita jau pačiam pirmame „Draugo“ numery pasirodė. O tas visai nesutin-ka su „draugo“ synonimu.

* * * *Pan-ariškoji vėluva* Dr. Šliupas, „Tėvynės“ 28 N. pagarsino savo susirašinėjimus su Bostono universiteto profesoriu J. Gedese ir Robertu Steinu iš Vašingtono besitru-siančiais apie įtaisymą Pan-ariškos vėluvos, kuri suartintu keltiškų ir germaniškų tautų šakas, paeinančias iš arīškosios veislės ir „turėtų buti paragin-toja vienybėn“ civilizuotoms tautomis, ypačiai užbégant im-tynėmis tarp Europos ir Azijos“. Arīškosios šeimynos yra apie dešimtį šakų, tarpe kurių lietuvių šaka, anot p. Stein, yra „viena iš akyviausių šakų arīškosios šeimynos, su gražia kalba, kuri artimes-né pirmą pradinei arių kalbai negu kokia nors kita, — pa-prastai jų pavardės tėmytinai gražiai skamba ir labai panėši į graikiškas“. Taigi, kaip jau žinome, šiometiniame Su-siv. Liet. Am. seime ir tapo gautas užkvietimas dalyvanti lietuviams prie tos vėluvos įrengimo. Dalyvavimo išly-gos labai lengvos: 1) suteikti jime vieno lietuvio, su gryna lietuviška pavarde, veidraši (fotografija), kuris kaipo lie-tuvių giminės atstovo paveik-slasis bus įdėtas ant vėluvos greta su kitų dešimties šakų at-tovais, sudėtais taip, kai-p ir kiekvieną tuta pareiškianti žvaigždutę, kurių bus ir gi-dešimts; 2) pridėti prie vėlu-vos įtaisymo \$1. Tatai SLA. seimas prisidėjo su \$1, ir nu-tarė paprašyti Dr. Šliupo, kad pasiveltytu duoti savo paveik-sla, kaipo atstovo ant vėluvos. Tos vėluvos busių du egzem-ploriai: vienas jų busių įduotas užlaikymui Senovinei Draugijai Hibernų (Ancient Order of Hibernians), o antra — Vokiečių Centraliniam Su-sivienijumi (German Central-verein). Vieną tų vėluvų jau išadinėjusi tula Vašingtone arménė moteris ir to miesto graikai sutikę už ją užmokėti, o antrą vėluvą žadėjusi iš-di-neti lenkė moteris. Ikšiol prie tos vėluvos įtaisymo prisidejo hellenai (graikai), arménai, slavai ir lietuvių.

Š VISUR.

* Petrapilėje ir jos redy-boje da vėla tapo pratęsta „nepaprastoji apsauga“. Reiš-kia — neramu da...
* Londono policijos tei-smas pasmerkė mištin industria-studentą Madarlal Dhinagri, kuris liepos 1 d. imperatoriškam institute nušovė anglą pulkininką Curzon Willie, In-diją slopintoja. Išklausęs nuo

sprendžio Dh nagri kareivis kai pasveikino teismą ir pa-sakė: „Ačiu, ponai. Aš džiaugiuosi, kad man išpuolo garbę numirti už tévyne. Jūsų nuspren-dis netiesotas. Jūs turit galę daryt ką norit. Bet atmintkit, kad mės, indusai, kada-nors turėsime taipgi-gele.“

* Prie vaisbos ir pramo-nės ministerijos Rusijoje vėl pagrązinta gyvuoti išeivystės komisija, kuri tarpe ko kito kreipėsi dabir ir į žydu draugystės žinių, kodel ir kur žy-dai labiausiai emigruoja.

* Rusijoje pasirodė nepa-prastas laikraštis „Anglo-Rus-ko-Gazeta“ dviem kalbom: puše angliskai ir puše rusiškai. Jis esas leidžiamas suar-tinimui rusų ir anglų verte-vių.

* Cholera Petrapilėje jau pradėjo atsilankyt i turtinges-nius namus. Naujų susirgi-mų kasdien atsiranda iki šim-to. Ligonbučiuose choleros ištiktu skaičius jau siekia ke-lelą tukstančių. Iš Petrapilės pradėjo bėgti svetimtaučiai, bet cholera pasiveja. An-a-dien vienas amerikonas, Roger Whinfield, pasimirė cholera jau atvažiavęs į Karaliaučių Prusse.

Š Lietuvos.

Naivai. (Ukm. pav.) Birželio 15 d. vyresnysis sargybinis užtiko vieną sentikį pas vieną žmoną viščiukus be-perkant. Tuoj ēmė reikaut ant jo: „Kas tau leido dabar vištą pirkinėt? juk karas gali buti, tai nebus kuo kariumenė maitinti!“ — Sa kuo tas karas busiųs visgi nepasakė, turbut, su juo, jei jo neklausty. Nu-sigandusiam burliokui vos-vos pasisekė tą įsivyravus „jene rola“ nuraminti.

Garnelis.

Atsargiau su laiškais! Ne kartą atsintinka, kad laiškas su sekretais pakliuya ne į tas rankas, kurioms buvo skirtas. Kas iš to kaip kada išeina, ne viens yra išbandęs. Per tai primenu, ypač iš Amerikos ra-siantiemis, kad savo laiškuose ne viską, kas tik ateina į gal-va, rašytu, nes gali savo arty-mus įklampinti. Iki laiškas daeina į tikras rankas, jis daž-nai perkeliauja per visą eilę kontrolierų ir cenzorių: kra-sos, valsčiaus valdybos, sargy-binių ir pažiastamų. Dažnai gauni laiškus jau atidarytus, kitus matomai kas-žin kas pa-siliuka, turbut atminčiai.

Reikėtų pagalvot, kaip ap-sisergėt nuo tokio pasinaudo-jimo svetima savo čia.

Jonukas.

(„Liet. Uk.“)

Marijavitų reikalai. Vil-niu atvažiuoja garsus marija-vitų pamokslininkas kun. A. Furmanik. Birželio 29 d. šv. Petro ir Povilo dieną, jis sa-kys pamokslą marijavitų ko-plyčioje Antakalnyje ir prie Betliejaus gatvės.

Kad choleros Vilniu ne-užvežtu. Gubernatorius kre-pesi į Šiaur-Vakarų gelžke-lių viršininką prašydamas įtai-

sty gelžkelio stotyje ambula-torių sergentiams cholera, ku-rie choleros epidemijai Peter-burge platinanties, gali rasties atvažiuojančiuose iš Peterburgo Vilniu traukiniuose.

Trakai. (Viln. gubern.) Birželio 13 d. Ulkiškių sodžiuje sudėgė 85 triobos (kurių 25 gyvenamosios). Nuostoliai sie-kia 15 tukstančių rub.

Naujos pačtos markės.

1913 metais sukaks 300 metų, kai-p Rusijoje višpatauja Ro-manovų giminė. Iš tos tatai priežasties vyriausioji pačtė ir telegrafų valdyba ketina išleisti naujas pačtos markes su caru Mikolo Teodoro su-naus, Aleksiejaus Mikolo su-naus, Petro Didžiojo, Kata-rinos I, Kata-rinos II, Povilo I, Aleksandro I, Aleksandro II, Aleksandro III ir dabartiniu Mikalojaus II paveikslais. Naujosios markės bus dides-nės už dabartines.

Veiveriai. (Suv. gubern.) Mokytojų seminarija užbaigė šiemet š tie lietuvių: Buvei-čius R., Jasaitis Pr., Dabule-vičius J., Saulėvicius A., Stat-kevičius J., Adomaitis J., Ba-kunas J., Butačkas J., Višniauckas P., Žilinskas T., Zda-navičius J., Izokaitis J., No-vickas Edm., Paltanavičius Z., Sidaravičius J., Šlapikas Pr., Janavičius K., Pudimaitis And., (liuteronas) ir Jonkaitis Jer. — išviso 19.

(„Lietuvos Žinios“.)

Vilnius. Makovskio kny-gyne, inspektorius, darydamas reviziją radęs cenzuros už-draustą M. Radzevičiūtės kny-gą „Rupiečė“ („Šlamstai“). Makauskų gubernatorius nu-baudė 25 rubliais.

Zydai ir lietuvių dainos. Nesenai teko apsilankyt Aze-fu kamščių fabrike Kaune. Renkuosi kamščius ir klausau, netikėdamas savo ausims — ogi-ziuau, kelios žydūkės darbi-niukės puikiai lietuviškai dai-nuoja, kad net visas fabrikas skamba... Nereik nei minet, kai-p man buvo malonu, neti-ketai išgirdus dainų melodijas tokioje vietoje. Galima dar pridurti kad ir Garlevoje, kaip ir kituose miesteliuose, lietuvių daina yra jau gana po-pulariška žydų namuose.

A.

Naujos draugijos. Birželio 16 d. Kauno gubernatorius leidės įsisteigtį šioms draugi-joms: 1) Gaidės (Ezerėnų ap-) ukio ratelui, 2) Kauno drau-gijai ukio bandymams daryti, 3) Girtakalnio (Reseinių ap-) ukio ratelui.

Esperantistų susivažia-vimas. Greitu laiku busi-šušauktas pirmas visos Rusijos esperantistų susivažiavimas. Št. ūšaukiamas susivažia-vimas iš priežasties 50 metų si-kaktui, kai-p gimes tarp-tautinės „esperanto“ kalbos priamanytojas d-ras Zamenhofas (žydas iš Vaišvės). Šuo laiku esama jau visame pasau-1,320 esperantistų draugijų.

Kovo 21 d. š. m. atidariusi Peterburgo „Rusijos esperantistų lyga“ turinti jau 30 na-rių.

(„Viltis“.)

Š AMERIKOS

Apiplėšė imigrantus.

Tarpe Jersey City ir Pater-son, jėjas traukiniui į tuneli, pačiame vidurdieny, nežinomi žmonės užpuole vagone veža-mus ateivius ir apiplėše. Nu-mauštė merginoms ziedus, iš-traukė auskarėlius, o nuo vy-rų iškratė apie \$5, ir paskui ant pirmos stoties išsokę, plė-sikai pabėgo.

Rusų šnipams nesiseka.

Utica, N. Y. caro valdžios šnipukai susekė revoliucijo-nierių N. Jurevičių ir sukrovę ant jo nebutas kaltybes reika-lavo išduoti Rusijai. Jurevičius buvo suimtas, bet nieko blogo apie jį nesuradus, du-mėnesiu palaikius areštuota, vel paleido.

Orlavininkas Wright

kaskartas labiau nustebina vi-suomenę savo skraidymais. Pereita savaitę ties Vašing-tonu iškilo augščiau negu kuomet ir apskrido apie Fort Myer plecių iki 29 sykių, ma-ziau negu 40 minučių laiku.

Socijalistų redaktorių pasmerkė.

Girard, Kansas, federališkasis teismas pasmerkė Fredą Warren, „Appeal to Reason“ redaktorių, 6 me-nesiams kalėjiman ir \$1500 bausmės. Byla da bus ape-liuota ir jos vedimui sociiali-stai surinko apie \$35,000.

Prostitucijos globėjai.

Chicagos socijalistų dienra-stis, iškėlės žinomą bylą dėlei airiutes Agnes Gingles, kurią „gyvosios prekės“ vertelgos norėjo parduoti į kekšinyčias, švertė aikštén daug purvų. Pasirodė, kad Chicagos poli-cija ir detektivai, vietou kekšinyčias persekioti, maloningu-jas globė, imdami nuo kai-kurių net po \$40 kyšių, ku-riais dalinosi su viršininkais. Vieno inspektorius surinkta tokį kyšių į \$150,000, o vie-nas smuklininkas ir politie-rius iš mergaičių prasigyvenęs iki milijono dolerių!

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

Brooklyn, N. Y.

Ne kartą tenka matyti lai-kašiuose ir rimių rašant apie praktišką lietuvių kilimą. „Lietuvių“ nesenai raše p. Balevičius, ragindamas lietuviams atlikinėt visus reikalus

su lietuvių ir pirkti saviškių išdarbius, tokiu budu lietuvių galėtų pakilti ekonomiškai ir reikale greičiau galėtų ganti patartę ar pagelbą pas saviškių, negu pas svetimtaučių. 28 num. „Lietuvos“ p. J. Butkus vėl paduoda sumanymą, kad SLA. atidarytų ceverykų dirbtuvę, iš ko esą turėtų didelę naudą, bet SLA. turi savo kur-kas kitokes nūdzotų ir perdaug užsi-émes nebeatliks prigulinčiai uei vieno. Arba ir susivieni-jimo sanariai nepavelys indet-tuk-tančius į pramoniją arba vertelyste, nes ne ant tų pa-matų yra suorganizuotas.

Tam reikaliui reikyt suorganizuoti tam tikra bendrovė su skyriaus kiekviename mieste, i

kuria galėtų prigulėti visi amatinkai ir vertelgos su len-gva išmokešcia, — vien kad palaikyti vienybę ir lengviau susipažinti. Mūs turime Amerikoje daug sumaniagu lietu-vių amatinkų turim ir ver-telgų. Lietuviai amatinkai neišdirba patys jokių išdirbi-nių, ne jie neti ri juos „ur pa-deti, neti ri iško sūstā agentus, kurie aprinktū vietas, kur prekes pardnoti. Bunant organizuotoms kuopoms kiek-viename mieste galėtų platinantes apgarsinimai netik tarpe lietuvių, bet ir tarpe svetim-taučių. Tokia organizacija ne tik platintų tarp mūsų savytarpę pramoniją, bet podraug apgintų nuo išnaudo-jimo visokį „bosu“ — žydiškų agentų ir tarp lietuvių išgy-ventų susiartinimas, sutiki-mas. Kuopas pirmiausiai rei-kėtų sutverti kiekviename mieste, toliaus jos susivienytų į kruvą. Tada susižinotum, kiek yra lietuviškų drapanų krautuvii, kiek jų abelnai parduodama, ir kiek kriaūčiai gali pasiuti. Galius apie sta-liorius: kiek yra jų išdirbinių krautuvii, kiek tokijų prekių tarp lietuvių ir abelnai parsi-duoda ir tt.

Lietuvių vertelgos, budami organizuoti imtų, be ab

pis su parašu jos mylimoje lietuvių kalboje.

Velionė buvo pirmeivisku pažvalgą, labai mylėjo skaityti knygas ir laikraščius. Nuo estrados maldavo moterėles ir merginas neduoti savo vyrams niko: „nei valgyti, nei ko kija. Nors senai jau šiam kraštui gyveno, vienok savo krašto ir tautos niekuomet neužmiršo. Kiekvieną naujai iš Lietuvos atkeliaus vinentauti nuoširdžiai priglausdavo. Per tai ir buvo visų mylima, ką liudyja daugybė žmonių, netik lietuvių, bet ir svetimtaučių, kurie su nuliudimui ateivystės pionierę palydėjo į kapus.

Velionė paliko vyra, viena sunū ir 4 dukteris.

Tebunie tai pavyzdingai lietuvių lengva ši svetima žemė.

A. A. P.

Scranton, Pa.

Vietinio teismo rume 19 d liepos užsibaigė balsavimai lietuviškos šv. Juozapo parapijos klausime: kam turi pasilikti bažnyčia ir turtas priejos. Balsavimo pasekmės yra šitokios: vyskupas Hoban ga- vo balsų 657 ir parapijos įtiketiniai (trustees) gavo — 583. Tad paviršutiniai žiurint, galima pasakyti, kad Scrantonio lietuvių turtas pateko vyskupui; vienok, kol kas, toks tvirtinimas butų ankstybas. Dalykas yra tame, kad parapijos įtiketiniai turėjo savo puseje visus gerus balsus, senai apsigyvenusius Amerikoje lietuvius ir čianykščius ukėsus; vyskupo gi ir kunigo pusę laikė burelis tamšiu atžagareiviu ir burys „grinorių”, balsavusių daugumoje neteisingai. Visa ta byla kol-kas liko sulaikyta iki pusei rugpjūčio mėnesio: teismas da neįsdavė savo nuosprendžio ir parapijos advokatas tvirtina, kad teismas turės perziureti visus balsus, sulyginti balsuotojų vardus su užrišais knygose ir persitikrinti ar balsavę turėjo tiesę balsuoti ar ne. Prie to reikia žinoti, kad pagal įstatymus ir besibylinėjančių pusų sutarmę balsuoti negalėjo tie, kurių buvo mo- kėjė nuo 1904 ir anksčiau iki 1907 ir net 1908. Kunigo pusėje atsirado net ir tokie kuriųjų: ant vienos knygelės balsavo kartais po du ir po tris, sugauta balsavus ant knygelės, kurios savininkas jau metai laiko kaip pasimire. Pamėtinis ir da šitokie atsitikimai: kunigas klebonas su pilnu užsitikėjimu nusiveda savo neva šalininką ant pietų, pavaldidina ir pagirdo ir net „kelionė bei agitacijos reikalams” suteikia „kas reikia” ir jo tas nedėkingas šalininkas balsuoja už „trustees”! Taip-pat negalima nepaminėti, kad „vyskupiniai” agitavo visą laiką, kaip tik išmanė: kunigas iš sakyllos skelbė, kad visi, kas balsuos už parapijos komitetą bus prakeikti iki „penktai kartai”; ant prakalbų „garsiausie” vietinių ir iš kitur atkeliau kalbėtojai vienas pastangas dėjo ant nežmoniško (netik jau lietuviško) dergimo ir neskinimo visukas nepučia i vieną su kunigu dudeli ir nešunvodegiauja

orieš vyskupą; išiundytą katalikus ant „šliuptarnių”, kaip tik įmanyta, net koks ten išsvetur atkeliauves kunigėlius nuo estrados maldavo moterėles ir merginas neduoti savo vyrams niko: „nei valgyti, nei ko kija...”

Čia esanti lietuvių pagelbinė draugystė „Joakimo Lelešo”. Kiekvieną naujai iš Lietuvos atkeliaus vinentauti nuoširdžiai priglausdavo. Per tai ir buvo visų mylima, ką liudyja daugybė žmonių, netik lietuvių, bet ir svetimtaučių, kurie su nuliudimui ateivystės pionierę palydėjo į kapus.

Velionė paliko vyra, viena sunū ir 4 dukteris.

Tebunie tai pavyzdingai lietuvių lengva ši svetima žemė.

A. A. P.

Brooklyn, N. Y.

Liepos 25 d. „V. L.” išleistuvės ruime buvo laikytas LSS. Veik. Komit. narių speciališkas, tam tikrai paties V. K. Sukvietas susivaizavimas. Delegatai pribuvę šie ir iš šių vietų: Norkus iš Passaic, N. J., Zymontas iš So. Boston, Mass., Pruselaitis iš Waterbury, Conn., Jasulevičius iš Minersville, Pa., Mankus iš Philadelphia, Pa., Gilius iš Passaic, N. J. Kaip buvo pranešė, tam tikrai paties V. K. susivaizavimui pritare beveik visų (išskiriant Illinois valstijos) rajonų nariai. Veikiamam Komitetė iš viso esa 12 narių, jei neklystu. Pasirodo, kad ne visi nariai dalyvavo, tečiaus kiti buvo prisijunti susivaizavimui laikus, kuriuose išreiškė savo mintis — kaip ir ką veikti, ir nurodė priežastis, dėlei kurių negalėjo prižiūti smeniškai.

Sitas susivaizavimas, kaip patys delegatai išsireiškė, susaukta, idant, jau be juoko, gelbėti Šaqą nuo pavojaus, kuris besiartina yteiklonas ir keta ištrauki ją savo sukuri, galda pražudyti. O juk triušio per tą keletą metų buvo ne maža pridėta, pridėta nemaža kunigas klebonas su pilnu užsitikėjimu nusiveda savo neva šalininką ant pietų, pavaldidina ir pagirdo ir net „kelionė bei agitacijos reikalams” suteikia „kas reikia” ir jo tas nedėkingas šalininkas balsuoja už „trustees”! Taip-pat negalima nepaminėti, kad „vyskupiniai” agitavo visą laiką, kaip tik išmanė: kunigas iš sakyllos skelbė, kad visi, kas balsuos už parapijos komitetą bus prakeikti iki „penktai kartai”; ant prakalbų „garsiausie” vietinių ir iš kitur atkeliau kalbėtojai vienas pastangas dėjo ant nežmoniško (netik jau lietuviško) dergimo ir neskinimo visukas nepučia i vieną su kunigu mus. Neimant i atidžia suklastavimo ivardyjimų, kas

rodos, kiekvienam skaitytojui jau gali buti žinomu iš prancišiū, kurie tilpo laikrašciuose, štai kas da paaškėjo: V. K. sekr. iš gautų tikrai kompetentiškų ir tikru tečiaus daudų jam prisistūtį apskelbe susivaizavusiems delegatams jog A. Antonov, išrinkta užimti redaktoriaus vietą prie „Kovos”, esąs įmokejės nuo laiko išstojimo Liet. Soc. Sajungon išviso... 40 centų, C. Sek. P. Puskunigis skolingas Šaqai už 6 mén., t. y. visa puse metų, ir vienas, per šiuos rinkimus išrinktas, Lit. Komitarys, V. Šliakys kaltas Šaqai už 7 mén.

Toliaus svarstyta apie „Kovos” redagavimą: kas užimtę dabartiniam pasitraukus? Kalbant apie šitą neatidėdama dalyką, vienas iš pribuvusių delegatų paaiškino, jog ir dabartinis redaktorius, p.

J. Baltrušaitis apsiima pabutini susiras i jo vietą kitas, bet tiktais su ta išlyga, jei bus priimokama prie dabartinės algos (60 dol.) po 5 dol. už savaitę. Vienok, delegatai absolutiškai nesutiko ir atmetė šią siulomą propoziciją, o sutiko „Kovos” redagavimą geriau pavesti vienam iš „K.” zecerių, — mat zeceriai buvo pri-

siųstas susivaizavimui raštelis, kuriuomi pranešė, jog iki atsiras atsakantis redaktorius, busia galima per tulą, tečiaus neilgą laiką, per porą ar keletą savaičių ir be redaktoriaus apsieiti, — negu primokėti p. Baltrušaičio reikalaujama suma.

Paskui buvo susivaizavimo nominuota į liglaikinius redaktorių, Centr. Sekr., Pild. Komit., kurie turės, išrinkus, užimti skiriamas vietas, pildyti ir atlikti iki sausio 1 d. 1909 m. jiems pavedamas organizacijos funkcijas, stimuluoti Šaqos stovę...

Menkutis.

ŠIS--TAS.

Vienas Londono laikraščių aprašo naują didelį vandenkytį ant pussalio Labradoro (Šiaur. Amer.).

Laikraštinorių skaityti ji dešimtuojugamtos stebuklu. Tas vandenkytis randasi ant upės Hamiton. Jis yra daug didesnis už Niagiaros vandenkytį, kuris iki šiolai skaitesi didžiausiu pasaulio. Naujame vandenkytyje vanduo krinta nuo 92 metrų augščio. Ji matė iki šiol tik keli baltieji. Tarp vietinių gyventojų eina prieštarangos pasakos, jog kas pamato šį vandenkytį, tai užmetų butinai numiršta. Ji atrado 1839 metuose John Mack Liane, „Hudsono Azutakos Bendrovės” sąnarys. Daubar jau atsirado laikraščių „Canada” dvi tojo vandenkytio fotografijai, kaip matyt jau senai nuimti.

Kitas tai-pat labai didelis vandenkytis atrastas D-ro Carlo Bovyljušo, Brazilijos pasieniu, Anglų Gvijanoje, ant upės Ireng. Naujas vandenkytis apkrikštystas vardu „Chamberlen Falls”.

K. J. Baronas.

Pasaulio entropija ir anatropija.

Pagal profes. I. Bernštein'q.

— o —

Mokslo vyrai Helmholtz'as, Klauzius ir kiti, tvirtina, jog mūsų matomas pasaulis dar yra padėjime *entropijos I*), — tai yra, pasaulio kūnai be paliovos leidžia savo šilumą ir galinga temperatūra (karštumą) visos pasaulės medžiagoj. Tiesa, tokiu budu šiluma gali mums atlikti visokių darbų ir gali buti perkeičiamā i visokias spēkas, bet galu gale, jis nyksta erdmese. Labai nedidelė dalelė šilumos, gaunamos nuo saulės, gali užsiliktai pavidale chemiškos energijos ir augaluose; bet kaip tik žmonės ar gyvuliai augalus sunaikina, tuoju ir vėl pasidaro tiek šilumos, kiek reikia jiems naujai užaugti. Bet ir šita šiluma nyksta, nors jos energija galėjo but vartojo, kai prieš gavam organiškam kūnui, ar kaip mechaniskojo spēka. Tokiu budu keitimasis organizmų ant žemės paviršiaus, skubus žmonių gyvenimas yra tik maza dalelė tos dideles pasaulio dramos, vadinos pasaulio *entropija*.

Kiela žingeidus klausimas, koks bus gyvenimas ant žemės, kada saulė pradės gest. Tada, kaip mokslinčiai suprofeja, šiltuji (poliariskai) kraštų gleceriai artinsis prie ekvatoriaus, augalai (flora) auga vis blogesni, gyvuliai ir žmonės gyvenantie vidutiniškuose kraštutose, persikels prie ekvatoriaus ir čion prasidės aštri kova už buvį, kurioje liks pergalėtai, ką daugiau priprate šalčio; ir ant galos prie ekvatoriaus mira nuo šalčio paskutinis sauso. Vienintelis suraminimas žmogni nuo taip nelemti likimo yra nuomonė, kad ligi t. i. pabaigai, ar bent ligi galimai įtėmyt pradžiai pabaigos, tur praeit daug, daug laiko — todėl, kad saulė turi neišpasakyti daug šilumos. Helmholtz'as apskaitė, kad susimažinimas saulės ant vienos tik tukstantinės dalelės jos diametre (tiesi linija skersai saulę), užtektinai suteiks saulės planetoms šilumos per 2100 metų, kiek tos planetos yra šildomos dabar; taip-pat jis išskaitliavo kad lig tam laikui, kada but galima patėmtyti susimažinimas saulės, tur praeiti nemažiau 17 milijonų metų. Bet mokslas rodo, kad saulės šiluma, kaip ji didele nebutų, vis gi kada-nors turės išsibaigt, ir išsibaigim, neprashalins nei tas, jei saulė pasididintu nuo kokios-nors kitos masos iš pasaulio erdmui, nei kad ji susitiktu su kita saule.

Visą matomą ir nematomą pasaulį, visas stovinčias ir judančias žvaigždes, visas planetas patiks tas-patlikimas, kas patiks ir mūsų saulę, — tik vienas anksčiau kitas vėliau. Visur bus lygi temperatūra, visur sustos judėjimas (jis yra mat galimas tik tuomet, kada šiluma perina iš šiltesnio šaltesniu kūnui), išnyks visoje keitimasis energijos, ant kurios rymo organiškas gyvenimas, visur pasiliiks absolutiškai yra mirtis.....

Bet ar gi nėr jokios išeigos, ar gi visas gyvenimas, visa gyvoji gamta lemti yra amžinai mirčiai? Suprantama, protaujantis jieško danguje įstatymą, pagal kuriuos pasaulis vėl šildytuši ir vėl gintu nauja gamta ir naujas gyvenimas. Šaukiasi pagelbon fantazija ir tyrinėja, nors toli neviskā gali prirodyti. Ir iš tikro, kas mums gali prirodyti, kad matomas žvaigždių pasaulis neturi rubėzių? Labai gal but, jog šitas medžiagos pasaulis, kad ir mums nesuprantamai milžiniško didumo jis yra, gal užimt tik labai mažą dalelę tikrai nepabaigiamos tuštumos. Kas gali prirodyti, kad eteras, pripildantis tarpažvaigždines erdmes ir liudijantis apie tą žvaigždių gyvenimą, yra begalinis? Mės galim greičiau prileisti, kad eteras taipgi kur-nors baigiasi, lygiai kaip planetų atmosfera; juk eteras perleidžia netik šilumos ir šviesos spindulius, bet, labai gali but, ir elektros, magnito bei pritraukimo jėgas. Nuo tada, kaip tapo išrasti spinduliu radaus, kurių kilmę galima išaiškint tik chemiškų elementų dalinimui į dar mažesnius elementus, ar galime prileisti, kad eteras nesvarus kunas? Mums rodosi, kad eteras susideda iš pirmutinių elementų medžiagos, ir kad chemiški elementai yra tik kaip sąjungė etero elementų, kuriuos mokslui dar nepasiekė perskirti ir iš-

tirt. Labai gali but, kad eteronis kūnas galiai turėt kūnus ir tie kūnai pagal etero retumą yra labai toli nuo chemiškosios medžiagos (pasaulės), esančios beveik viduryje to kūnui. Ir taip, jei priimt šią hipotézę, tai pasaulis yra perijode vystymosi, kada šviesos ir šilumos spinduliu yra kelionėje prie to tolumo rubėžiaus, kur baigiasi eteras ir prasideda absolutiškoji tuštuma. Tai perijodas *entropijos*. Pirmutiniai spinduliu da nepasiekė to rubėžiaus ir jie pasieks jį daug vėliau, ne kaip pasutiniai spinduliu aplieis suvis sušalusia pasaulio chemišką medžiagą.

Bet kas gi atsitiks, pasiekus spinduliams tą rubėžių? Jie tolau eit negali: juk ten absolutiška tuštuma; sunykti ir gi negali, — taumums rodo patyrimai iš mokslo; jiems lieka tik vienas kelias: grįž atgal į vidurį eteronio kūnilio, kur randasi pasaulis. Kada paskutiniai spinduliu aplieis tą rubėžių pirmutiniams jau bus viduryje eteronio kūnilio, vienok dala toli nuo pasaulio; bet kaip tik jie pasiekia pasaulį, ant planetų jie kelia gyvenimą; ant planetų pradeda pasirodyti pirmutiniai gyvunai, temperatūra užšalusios chemiškos medžiagos pradeda kilti, organizmai vystyties ir keisties: vienu žodžiu — pasaulis vėl įjina į perijodą, vadinos pasaulio *anatropija*. Daug milijonų metų reik, kol medžiaga nuo karščio pasidarys skysta, o vėliau virs i gazu (dujas) ir gale į miglynę, panašiai kurių matome dabar dangaus augštumose. Tada vėl pradės miglynė spaudties ir aušt, ir vėl eis tas-patsai procesas, ką mės žinom iš astronomijos ir geologijos.

Anatropiškame perijode taip pat vystysis organiškas gyvenimas taip, kaip dabar; juk elementai, atmosfera bus ir tada, tik kitokios apystovose ir prie kylančios, o ne mažinančios temperaturos. Žemė apšvies ne saulė, bet dangus. Saulė ir mėnuo bus tamsus apskričiai. Dienos ir nakties, taip-pat ir vasaros ar žiemos nebu; nebus nei šiltu nei šaltu kraštų, bet visur ir visada bus lygi diena ir lygus klimatas: visados giedri diena. Atmosfera negales pagamint nei lietus nei sniego; augalai auga tik ant krantų jurių ar ezerų, ar gal jie bus išivystyti taip, kad gales visą sau reikalingą drėgnumą imt iš oro. Nebebus tada ne garsios Darviniskos kovos už buvį, ar kovos už šiltesnę vietą; jei ir bus kova, tai tik kova už vandenį. Bet vandenį lengva bus gaut iškasus kiekvieno duobėj: jis rinksis iš oro dėlei žemės šaltumo. Vargai tuomet gims luomai su savo socijaliskais klausimais; gamtoje bus aptiki gausumą pridėjus labai mažą darbo. Istatmai fyzikos, chemijos ir matematikos bus tie patis; mažai kuom skirsis ir zoologija bei botanika. Mokslinčiai tų laikų taip-pat atras įstatymus šilumos ir šviesos, spėkos ir medžiagos. Daila turės savotišką skoni. Nebebūs nei puikių upių, nei vesių giraičių, nei svajotojų apie meile prie mėnuolių šviesos. Mokslas žybes dar labiau ir daugiau-ių užsiūs tyrinėjimui žemės istorijos ir astronomijos ir patirs ta-pat, ką mės jau patyrėm ar patirsim.

Mokslinčiai anatropiškojo perijodo, taip-pat patirs, kad pasaulis pavirs į miglynę, kad gyvenimas turės pasibaigt, bet ramis saytuom, kad dar ilgai, ilgai žemės šaltumas gales kovot su dangu šiluma. Vėliau, kada gyvenimas ant žemės paviršiaus dėlei karščio bus negalimas, žmonės persikels į vidurį žemės ir ten su pagelba elektros gamis sau maistą tol, kol įkaitinta žemės masa nesunaikis viską.

Viskas esantis pasaulioje yra perijodišku, panašum i laikrodžio švytuoklę, kurios jei nesulaikyt trynimosi spėka, ji amžinai judėt, taip ir spėka etero spinduliu erdmese amžinai juda. Daug, daug kartų pasaulis pergyveno entropijos ir anatropijos perijodus ir daug kartų da pergyvęs. Čion nėr pabaigos ar pradžios: — spėka ir medžiaga amžini. Bet nuo žmogaus proto dar paslėpti yra įstatmai šio judėjimo pradžios ir, gal-but, žmogus niekad nepatirs, kokie įstatmai viešpatauja už rubėžiaus etero erdmui, absolutiškoje tuštumoj.

P. Norkus.

Kritika ir bibliografija.

Juros švyturio sargas. Henrico Sienkevičiaus. Vertė J. Margevičius.

Jonukas Muzikantas. Vertė Ado'fas Vėgėlė. Vilnius. Juozapo Zavadskio lešomis ir jo spaustuvėje. pp. 39.

1. Skavinskis, žmogus jau senas, suvargės, septynių dešimtmečių gal ir daugiau metų, bet ticus ir išrodė taip kareivis, per meldimus ir ašaras gavo įvairystę prie švyturio, t. y. gyventi švyturio boštė, la kytį jį tvarkoje, dieną paduoti ženklus iškeldamas įvairių spalvų vėluvas barometro nurodymu, vakarą — gi užiebtį šviesas. Nedidelis tā darbas, kad netas, jog norint užlipti iš apačios prie žiburių ant bokšto viršaus, reikia pereiti daugiau negu keturi šimtai išvingiuotų ir labai augštų laiptų ir tą kelionę švyturio sargas turi apterti keletą kartų į dieną. Gyvenimas ant švyturio — tikrai vienuoliškas ir dagi blogiau negu vienuoliškas, bet senelis gavęs tokią vietą tik apsidžiaugę, nes manė, kad jo klaidžiojimų galbus jau galas; mat jaunybėje bebuodamas dalyvavo keturiose karėse, buvo aukso kasėjui Australijoje, deimantų jieškotoju Afrikoje, valstybių šauliu artimojoje Indijoje. — Vienu kartą buvo įteigės Kalifornijoje uki — viską sausai papuldė; bandė prekiauti su laukiniuose žmonėmis, gyvenančiais Brazilijos viduriuose, bet sielai suiro ant Amazonos ir pats beginklis, nuogas klaidžiojo keletą savaičių po mėnesius ir tt. Dabar, patekęs už sargą ant švyturio, mąstę, jog jau ir savo gyvei valandas čion pabaigs. Bet virto kitaip. Jo nelaiminga sena širdis ant sargybos bokšto dar vis tebevanksėjo dėl tėvynės, ir vieną gražų vakarą, skaitydamas ką tik gautas Mickevičiaus eiles, užmiršo uždegti švyturio žiburius. Tuomis metu, ant nelaimės, sudužo laivas... Ir po kelių dienų — užbaigia autorius — matė Skavinskį ant laivo, einančio į New Yorką. Senelis per kelias dienas labai paseno ir sulinko. Naujai gyvenimo kelionei turėjo ant krūtinės savo knygą, kurią retkarčiais spaudė ranka, kad ir ta jam nebežutė.

Paveikslėlis visas griandingas. Jauniems tai pavyzdys.

2 Tai charakterizuojantis paveikslėlis vaikų auginimo. Mažas bédinas Jonukas pamyo muziką, taip, kad bégdavo klausyties paukščių čiulbės miškuosna, girtuoklių dainavimo bei griežimo ant smuiko smulkėsna; o jau iš bažnyčios Jonuką motina negalėdavo išvesti, nes tasai vargonų ir giesmininkų užimo klausydavosi ausis išputęs, akis, tarsi, žiurėjo iš anio pasaulio.... Jonukui pasisekė tula vakarą iš dvaro pavogti smuiką, tą brangiausiajam daikta, bet ant nelaimės, tapo sugautas ir taip primuštės, kad į trečią dieną vos ištardamas „V. Dievas duos man danguje tikrąjį smuiką“, pasimire. Niekam nebėtų pro šalį juos perskaičius, nes abu paveikslėliai atsiekia savo tikslą. Abiejų paveikslėlių vertimai gana geri.

M. Bédulis.

H. Sudermann.

Jonas Krik tytojas.

Penkiaveiksmė tragedija su prologu.

AMAZAJUS. Reikia dar, didisai pranaše, kad patvirtintumėt tai!

JONAS. Kas jūs esate, jūs valkatos, jūs, kurie norite rodyti visam pasauliniu kelią, jog jums rodosi, kad paémėte nuosavybén įsakymus ir jū pildyma! Gia slėgiamieji žmonės kantriai šliaužia savo keliu, o jūs norite pasakyti jiems, kaip turi šliaužti?

AMAZAJUS. Taip, didisai pranaše, juk turi gi kaip nors šliaužti!

JONAS. Taip manai? Jie turi pakilti iš to!

AMAZAJUS. Taip visuomet skelbė visi kurstytojai, o jū skelbimo galas — kryžius ir kartuvės. Tu, kurį vadina didžiuoju pranašu, paklausyk mane: Kuomet Viešpatys pirmasyk išgelbėjo savo žmones, ar žinai, kuo tai padarė? Įsakymais... O

kuomet išgelbėjo juos antrasyk, ar žinai, kuo tai padarė? Įsakymais... O jei mës tuos įsakymus pildome, jei juos sergime, kokiuo tai tikslu darome?

Išgelbėjimui. Nes visuose mumyse gyvena toji vilnis. Tik nerékaudame dėlei to gatvėse.

ŽMONES (murmēdami) Turi tiesą... Taip, turi tiesą!

SCENA 10.

Tie patis. Vienas po kitą atėina prie šulinio maldininkai ir geriai vandenį. Tarp jų ir Simonas Galléjetis.

AMAZAJUS. Žiurėk! — atsigrežk! Pažvelgk į tuos maldininkus. Atvyko į čia su našliais iš tolimum kraštų. Iš Egipto, nuo Eufrato, iš Sirijos, o net ir iš prakeikstosios rymiečių sostinės. Nežiurėjo jie į badą, nei į troškulį, nei į karštį, nei į dulkes. O ko čia jie atvyko? Dėl tų pačių įsakymų, kuriuos aš ir man panašus žinome ir kuriuos sergime. O jei pasakė, kad nieko bendro su įsakymais neturi ir kad jū ne neapkentė, tai išaiškink mums: kokį turi savo meilėje įsakymą? Pamokyk mus, didisai pranaše, ir nekoliekis mus!

JONAS (tyli).

JOZAPATAS (tyliai). Perspējau tame, rabbi.

AMAZAJUS (ironiškai įspodamas). Štai žiurėkite, jūs visi! Žiurėkite! Man rodosi, tas didisai (Kadangi prisiartina prie jo liguista moteriškė daug sunkių daiktų ant pečių nešdama, jis rusčiai nusuka.) Nesiglausk prie mangs, idant nesusiterščiau! Ar nežinai, kad esimi kabras?

SIMONAS GALILEJETIS (iš moteriškė). Ne, nesiglausk prie jo, idant ir tu nesusieptum...

AMAZAJUS. Ka—a—al?

SIMONAS GALILEJETIS. Nes tie, kurie vadina tave kabru, parizėjai, patys per save nešvarus. Eik! (Veda moteriškė prie šulinio.)

AMAZAJUS. Piktžodžiau prieš Dievą! (Judėjimas minioje.) Piktžodžiau prieš Dievą! Kabras — ir nešvarus? Vyra, kurs nei ryta nei vakara, nei dieną nei naktį nieko neveikia, tik pildo įsakymus, vyra, kuris daugiau kaip reikia daro plovimus, tas vyra — tas (pusiau rėkdamas) — kabras — nešvarus!

JONAS. Ištisę, neradau atsakymo ant abypusio jo klausimo, ir štai jis pats suteikė jums tą atsakymą!

AMAZAJUS. Ir nors sėdėtū tavyje išsyk septynios kiaulės, — tu, didisai pranaše, tečiaus man išrodo, lyg butum šventas. (Iš Galilejietės.) Žmogau, kokia tau piktoji dvasia apsėdo? Ar tu žydas? Is kur gimimo? Kaip vardas?

MOTIEJUS (tyliai). Nesisakyk vardo, jis nori pražudyti tame.

SIMONAS GALILEJETIS (ramiai). Esmi žydas, vadino Simonas, atvykau gi iš Galilejos.

AMAZAJUS. Moki įsakymus ir suprantī aukas?

SIMONAS GALILEJETIS. Virš įsakymų ir aukų yra meilė. (Minia lyg nustebusi, lyg persigandusi.)

AMAZAJUS. Ar matote dabar, kad vertas yra teismo? (Tyliai kursto žmones.)

JONAS (priėjęs prie Galilejietės). Kas išmokinio tave to? (Kadangi tasai tyliai, vėl klausia.) Kas išmokinio tave to?

MOTIEJUS (tyliai sako Galilejietėi). Bėgk, kol suims tave! (Simonas krato galvą.)

JONAS. Ta tavo širdies žinia prasta, bet baisi žinia, — ji nepaeina iš tava. (Amazajaus pakurysta minia artinasi prie Galilejietės.) Šalin nuo jo! Vardant, kur yra tas, kur turi ateiti? Kur tavo Mesija? Kur tasai žydu karalius, apie kurį taip šauki? Parodyk mums jū dabar!

MINIA (sujudinta). Bėda tau, jei neparodysi jo mums. (Už scenos girdisi trubavimas. Staigiai tyla. Iš sargybos buto išeina kareiviai.) JONAS (garsiai). Štai eina žydu karalius, kur yra užsitarinavote.

SCENA 11.

Tie patis. Erodas. Erodijada. Salomėja su palydovais pasirodo visų užpakalyje. Ties rumų vartais stovi kareivų burtys. Ateinantieji lipa laiptais žemyn. Tyla.

VIENAS IŠ PALYDOVŲ. Garbė Erodiui! (Visi tyliai.) Šaukkite, jūs šunis.

ERODAS. Ko čia taip lenda ta minia? (Iš kareivų vadą.) Jūs, ką sergite mane, pagal Rymo įsakymo, kodėl nenuvarote jū man nuo kelio? (Kareiviai, vadui įsakius, atkišę durtuvus, artinasi prie minios.)

AMAZAJUS (stovis minios priešakyje, atsisukęs šaukia): „Bėda man! bėda man!“ (Bėga. Jora bas bėga, o paskui jū minia taip-pat pradeda bėgti. Ant vėjtos pasiliuka tik Jonas, žiuredamas į Erodą.)

SALOMEJA. Mama, pažiurek į šitą žmogų. Stovėjo prekyvietėje, o taip-pat ties rumais, visur, pro kur tik įjome.

ERODIJADA. Ir visur buvo užimtas aplink jū.

SALOMEJA. Žiurėk! mama, žiurėk! iš jo akių yra žiaibas blyksi.

ERODAS. Eikime, moters? Jei dievoti Jeruzalės gyventojai užmiršo, kaip reikia sveikinti Erodas, tai turi vilti (žiuredamas į kareivų vadą) Rymas vėl pamokys juos!

KAREIVIŲ VADAS (išspodamas trukčioja pečiai).

ERODAS. Prašau eiti!

Erodas, Erodijada ir Salomėja su palydovais žeina rumuosna, kareiviai į sargybos būstan.

SCENA 12.

JONAS. Juozapas. Motiejus. Manasa. Akmonis. Pasuras. Žmonės.

AKMONIS (besistumiančių pirmyn žmonių priešakyje). Dovanok mums, didisai pranaše! pabėgo parizėjai, yt bailiai! Žiurėk! štai glaudžiamas prie tave! Padék mums!

ŽMONES. Padék mums!

JONAS (kaip per sapną). Pasakykite man, kur nuojo tas vyras iš Galilėjos?

MANASA. Nežinome, rabbi.

JONAS. Pajieškok jo! Atvesk jį pas mane.

MANASA. Gerai, rabbi.

JONAS. Ko norite?

VISI ŽMONES. Pasilik su mums, didisai pranaše! Prašome tame! Padék mums.

JONAS (su neįsitikėjimu, užsimastęs). Motiejau, Juozapatai, ar gi nesakė Jis: meilė?

(Uždanga nusileidžia.)

Maksim Gorkij.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

Ji perėjo per kambarį tingiai ir patyliai, susitojo prieš veidrodį ir ilgai, nemirkčiodama, žiurėjo į savo veidą. Pačiupinėjo rankomis savo riebų, balta kakla, jas pečiai krustelėjo, rankos sunkiai nusileido į vėl ėmę vaikščioti tyliai po kambarį. Kaž-kaž sudainaavo per sučiauptas lupas. Balsas skambėjo prislėgtai ir buvo panašus į déjavimą žmogaus, kuriu rom sopa dantys.

Ant stalo degė lempa, žaliu abazuru užvožta, į langą į tuščio dangaus žiurėjo apvalus ménulio kambario pilnas dumos ir kerosino kvapo. Dorimedontas knarkė, plačiai burną išžiojęs, jo sveikoji ranka nutišo ant grindų, jis atrodė baurus ir menkas.

Aušo ir į mažutį langą žiurėjo balsvas keturkampis dangaus šmotelis, kambarį atbuvo musios ir, gailiai žiždamos, lakiuo pilksvoje lango šviesoje. Kartu su kerosino kvapu kambarį buvo dar kaž-kokai tirštasis ir nesmagus tvankas.

Užputęs lempą, Jevsiejuks kaži-kodėl skubinai nusiprausė ir nuėjo į tarnystą.

Ten, apie pusiaudienį, Zarubinas sušuko į jį:

— Ei, Klimkov, Fijalkovskaitė, Rajisa Petrovna — juk tai Lukino, tavo šeimininko, numylėtinė?

— Taip...

— Na, štai...

— O kas! — greitai užklausė Jevsiejuks.

— Pasiprovė!

Jevsiejuks pašoko, smailiu baimės smugiu užgaujas į nugarą.

— Tik-ka rado ją kambarje — eikiva pažiuėtū...

— Aš neisiu — tarė Jevsiejuks, nusileidamas į savo kedę.

Zarubinas išbėgo, pakely pranešdamas kanceliariastams:

— Aš gi ir sakau — tai numylėtinė Lukino Dorimedonto!

Žodij numylėtinė jis šukavo labai balsiai ir gardžiai. Jevsiejuks žiurėjo į jį, akis išplėtęs, o prieš jį stovėjo ore Rajisos galva ir nuo jos liejosi žemyn srovėmis sunkus ir puikus plaukai. Veidas buvo balsvai žalias, lupos stipriai sučiauptos ir akių vietoje tamsus ir gilių taškai. Tas mirusis veidas dengė savimi viską aplinkui, ir, iš gailelio bei baimės nutirpęs Jevsiejuks negalėjo pavaryti į nuo savęs į šalį.

— Tu ko neini pietautų — užklausė jį Dudka.

Kanceliarijoje veik nieko jau nebuvu. Jevsiejuks atsidiuksėjo ir atsakė:

— Šeimininkė pasiprovė.

— Aha... taip! Na, eik į traktorių...

Dudka atsargiai paėjo į šalį, Jevsiejuks pašoko ir pagriebė jį už rankovės.

— Pasiimkit mane su savim...

— Eikiva...

— Ne, tamsta visai mane pasiimk... — melde jį Jevsiejuks. Dudka pasilenkė į

Vietines žinios.

Brownsvilleje, žydų kolonijoje (yra ir lietuvių) labai prasiplatino vagiliai. Atlupinėjimai krautuvėj beveik kasnakt atsitinka. Keletas su gautujų pasirode vis tie patį žydai-bedarbiai. Vieną naktį ant Bainbridge gatvės viename bloke tris vėtos atplešta. Prie vienos krautuvės stovi namai Supreme Court teisėjo. Naktį jo sunus išgirdo, kad kaiminystėje kaži-kas ne paprastai braška. Iškišes galvą per langą pamate, kad sąkrovoje kaži-kas darbuojasi prie nedegamosios spintos, ir surėkė: „Ką jūs ten dirbat?“ Vagiliai atsakė: „O, nesirupink tamsta: atėjom stogo taisyt!“ Davus telefono policijai ir pribuvus dvadesetkui mėlynšvarkių, vagilių ir pėdsakai buvo užaušę. Gyventojai taip įsibaigė vagilių, kad ir pačios policijos bijo. Anaiden ant Eastern Parkway, pabaladojus naktį į duris policiantui su reikalui, moteriškė iš baimės išpuolė per langą ir susikulė.

Krasos dėžutė.

Jonui Gritei:— Suprantama, kad kun. Halaburda nežino Amerikos įstatymų, jeigu jisai bando įkalbėti emusiems šliubą Court'e, kad tas šliubas yra netikras ir kad jie galėtų pasimesti. Valdžios duotasai šliubas yra taip geras, kaip ir bažnyčioje, ir už tokio šliubo niekinimą įstatymai pasimetusius bandžia.

M. Kaleinikui:— Neatspauzdinsime. Grąžiname tik tai, kad buna jėdėta krasos ženklielai. Prašom parašinėti paprastą žinučių.

S. Strazdai:— Permažai turėdami vietas negalėsime Tam-tų L. S. S. kuoju nutrimo išsiplaudinti. Užteks to, kad jau „Lietuvoje“ apskelbta. Už eilutes—ačiu.

Mūsų žingunė.

J. Šaltis — „Prie teatrališkų kuopų susivienijimo“. *Papleštakis* — „Referatas apie Amerikos kalėjimus“, „Žydų viešpatystė“, „Parvinė neapykanta“. *Subačiaus* — „Sviesos“ atsišaukimasis. *S. Strazdas*, „Mačiau“, „Atsakykit“, „Lietuvaitei“ (eilės). *Tiesą Mylanti* — „Dėlei atsakymo Merginos Paniekintojo“.

I-ma didelė ekskursija.

Newarko, N. J. lietuvių „Palangos Juozas Draugystės“ didelis išsiplaukimas bus nedėlioje 1 d rugpjūčio (August) į North Beach. Laiva „A. M. Churoh“ išplauks nuo dočių Merchants Express priešai M dison str. 9 val. iš ryto, o sugriž 9 val. vake. Tikietais tik 50 c. Vaikams gi nuo 10 iki 14 metų — 25 c. Lietuviai ir lietuviatės: — kviečiamė jūs kuoskaitlingiausiai atsilankyt i virš minėtą pasilinksmimą. Atvažiuojantiesi lėktuvės imkite Plank Road karę ir išlipkit ant kampo Market ir Madison gatvių ties pat dočias.

Komitetas.

Vyrūčiai, na gi piknikas!

Brooklyn Šv. Kazimiero draugystė surengė savo 19-tą metinį pikniką 1 d. rugpjūčio (August) Campbell's Dexter sode (parke), tarpe Jamaica ir Drew aveniu. Važiuojant imkite Broadway karę arba kurus: Union ave., Lorimer str., Graham ir Bushwick avenues, iš kur duoda transferus ant Broadway parko. Nuo senojo tilto imti Myrtle ave. elevatori ir persėsti ant Broadway elevatorio, kurs nuveža netoli parko, tik 10 minutų pėkščiam nuelti. Broadway karas daveža iki parčių sodui. Įžanga 25 c.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Jieškau savo vyro, Juozapo Žukausko, Kauno gubernijos, Siaulių pavieto. 8 metų kaip Amerikoje. Pirmiau gyveno Great Neck, Long Island, N. Y. Kas apie jį žino meldžiu teiksės man, pranešti šiuo adresu:

Mrs. Agota Žukaukenė, P. O. Box 166, Great Neck, L. I. N. Y.

Jieškau apsivedimui vaikino, kuris butų sau laisvų pažvalgų ir nesuvartytų nuomonų, tarpe 19 ir 28 metų augumo. Norintis placių susižinoti, meldžiami kreipties sekantiu adresu:

Miss B. Michailiutė, 79 Rosedale Court, Detroit, Mich.

Reikalauju draugo prie Hotelio ir saliūno; gerai butų, kad turetų apie \$500 pinigų. Labai gera proga. Atsišaukite šiuo adresu:

Chas A. La Barnes, 406 West str., New York City.

Apsisaugokit!

Siuomis pranešu visuomenei, kad apsisaugotu nuo vieno žmogaus, kuris Brooklyn prigavo nemažai žmonių, tarpe kitų ir mane. Jo vardas Vladas Dackevičius, turėjo Brooklyn, o paskui Bostono taip vadinau „banką“ ir laivakorčių agenturą. Mane prigavo ant laivakorės. Pirkau, užmokėjau 45 dol. Bet jis neišsiuntė nei laivakortės, nei pinigų grąžino. Buvo norėjęs paskui jį Bostono arčiut, bet policija neberado—pabėgtą.

Ant. Andriukaitis,
63 Hudson ave.,
Brooklyn, N. Y.

Valgomųjų daiktų sakrova.

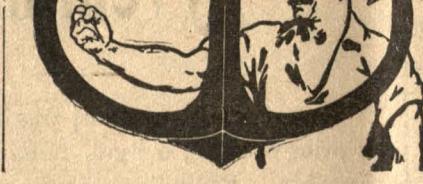
Arba grosernia prieinama kaina parsiduoda geroje vietoj—priešais cukernią. Priežastis pardavimo—savininkas užsiūmia kita biznį.

305 Kent ave.,
Brooklyn, N. Y.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Drutu muskulai neatneša naudos, jei Jus Romatizmas kankina. Su PAIN EXPELLERIU jei drudžiai suberštai atnės Jum tuo palegviniu ir prasalins priežastis skausmu. *Scamoni optikeo us 25c n. 50c*

F. Ad. Richter & Co.
218 PEARL ST., NEW YORK.
Tėmikit ant Ankero ženklo apsaugomo

Naujausiai ištirti vaistai.

Plankų sulaukymui ir atauginimui, nuo papukų, spinugų, nėzillio, egzemas, keletė pavaldų gyduolės ir gydymo budai. Gerlausia gyduolė nuo prakastavimo ir smirdėjimo koju, atleidimui patisenų koju, kaip Vokietijos armijoje kareivai varoto pagal formulą. Prof. Brundzo Gyduolės yra gyvarantuosis Vaistų ir Maisto liešų chemijos biure Washingtone, per patį ežių vaistų izsardėjā su paseiniimu ir daždžiu substancių visakai neuzkenkiančių svankai ir systemai; joko negali buti pavojaus, tas nūtvirtinti mūsų prislega ir sios sialies įstatymais. Taipgi isszūpime plaučias informacijas, kaiplusti elinkinai planuoti ir atauginti ant apžvalgos galvos, kaiplusti isszūdyti ir isznaikinti pleškanas, papukus, derlinas, nėzill, egzemas ir kitas odos-skuro ligas, ant kurių mūs esame specialistas su savo gydymais. Bus isszūsta jums isszakintimai darodamy, kaip ežintai tukstančių isszūdyti. Aprasys istorij savo ligos, o gausi visoklasės rodes dykai. Bečios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl linkečiai, kad Jos rasisti kožinė name, apsaugotu žmones nuo apgavikų ir suzėdytu žmuntus doleris.

Mūsų biuras su krautuvė atdaras nuo 10 rytų iki 8 vakarų kožinė diena. Visomis senventomis dienomis uždaras. Atelkite ar rasysite umai idėjam dyvincią stampą ant isszūntimo visoklasės rodu.

Prof. J. M. Brundza & Co.,
990 Broadway, B'klyn, New York.

Smulké su rakandais.

Saliunas ir visi rakandai (furniture) parsiduoda Long Island City dailieje, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoj, visai priesais fabriką. Parduoutes priežastis — savininko nesveikata ir išžiavimavas į senajį kraštą.

K. Surmaitis,
200 West ave.,
Long Island City, L. I.

Keturis saliunai.

Atiduodama ant rendos ir du ant parclavimo su namais Luzernės ir Lackawano pavietose. Išdirbtos vietas. Dasisinoti:

K. Kijanskis,
114 N. Main str.,
Wilkes Barre, Pa.

,BALTRAMIEJAUS NAKTIS“

Yra tai pulkus praneuzų romanas. Žingeidus tikėjimo pamatai ir mirštančių ginčai: bedievio ir kataliko. Idomus darbai karaliaus, kunigų ir jų paslaptis.

,Balt. Naktis“ stora, didelė knyga. Kunigai draudžia ją skaityti.

Kaina 75 cen.

,RAISTAS“ (THE JUNGLE),

versiai iš anglų kalbos originalo. Yra tai aprašymas iš Amerikos lietuvių gynimo. „Raistas“ taip žingeidu, kad i visas civilizuotas kalbas išversta, todėl jog akyla knyga. „RAISTA“ perskaitys geriau pasaulį bei surėdymą pažinsi, negu daug metų Amerikoje gyvenęs. Kaina \$1.00.

Abidvi ant kart 1 dol. 50 ct.

J. Naujokas,

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ADRESUOT:

Sugryžtantis pergalėtojai.

Nuo neatmenamų laikų pergalėtojų sugryžimas buvo apvalščiojamas visos tautos. Kiekvienas stengesi parodyti savo meilę ir pasišventinti.

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.

2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.

3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.

4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas.

Paveikslų miera 22x28 colių.

Prekė 35c. kožnas.

Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00.

Pinigus prisiūdamas adresuot:

J. J. PAUKSZTIS & CO.

224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Ant pardavimo

Kampinė smulkė (saliunas), nuo 50 iki 60 pusbačių alaus pardavimo per savaite. Pardavimo priežastis — pasitraukimas visai is biznio dėlei naminių reikalių. Dasisinoti išlygos pas:

Mr. Hines,

189 Grand str. (ant arbato krautuvės), Brooklyn, N. Y.

PROVU KANCELARIJA.

MES APDIRBAM PROVAS IŠ VISU AMERIKOS DALIU.

Didžiausios provos yra tuos mūsų prietelių, kuriuos patiko nelaimė ir jie trosioj kojas, rankas, akis arba kaip kitaip tapo labai pažeisti dirbtant paprikus, kasyklose (mainose) arba keliaujant ant geležinkelio. Tokiuose atsikimose kogreičiausiu duokite žinia mums, nes mes užsiūmam tokiomis provomis ir už penkiolikos tukstančių dolerių. Jeigu kurie esate sužaidimų du metu atgal, ir už tai mes jums atjieskome už sužaidimą. Dėl reikalių mūsų ofisų atidarytas nuro pirmos (1) val. po piečių iki keturių (4) val. po piečių. Rodžia kiekvienam duodam dykai. Jeigu kurie negali pributti paskirtomis, minėtomis valandomis, tai prašom parašyti, kurig valanda jūs misijat pributi, o mes jūs palauksime ofise, diena ar vakare.

Kitokios provos neapsiliama, kaip tik sužaidimų (kollektivų) provos. Atėjus į mūsų ofisą klausekite po vardo John W. Sankaitis, su kuriose susikalbēti Lietuviškai, Lenkiškai etc. Per laikus duodam atsakymą visokiouose provy reikaluose.

TELEPHONE 8357 CORTLANDT.

Adresas:

NEW YORK LAW COMPANY,
87 Nassau st., Room 611, New York City.

No. J. 82.

JUODO METALO NUOLATINIS KALENDORINIS

Tinkai \$3.95, mūsų draugystės sąnariams už \$3.55.

Laba pulkus nuolatinis kalendorinis laikrodėlis, kuris visada parodo sekundas, minutas, valandas, sanvates ir mėnesio dienas, mėnesius ir visada parodo kaip mėnulis stovi. Užlaiko labai gerai laiką ir yra pilnas per mūsų firmą garantuotas. Prisimė labai pulkus, aukščiaus rodymis ir su aukščiausiai pagrindinėmis. Kitos firmos pardauna tą patį laikrodžių už kelių kartus daugiaus, bet mes paleidome už tą prekę, kad apgarsiinti mūsų pirklyje, nes norime parodyti savo tautiečiams, jog mes galime parduoti geresnius tavorus ir pigiaus kalavietės, nes mūsų firma yra labai didelė, ir mes pirkdami daug ant karto, pigliai galime pagabenti iš Europos arba iš Amerikos fabrikų.

Be lencinguoju duodame už \$3.95, mūsų draugystės sąnariams už \$3.55, o su aukščiu (gold filled) labai pulkus lencinguoju už \$4.95. Kitis parduoja tokius lencinguolius po keliolika kartų daugiaus kaip mes.

Kas prisimė pinigus per pačią, laikrodėlis tuojuose bus išsiūtas per pačią mūsų fabriką. Atleiskite arba išsiūtas per pačią mūsų fabriką.

Per mūsų draugystės galimų gauti visokių tavorus pigiaus kaip kitur. Mes turime savo spausdinę ant 942 Lombard St., Philadelphia, Pa., atliekame visokių drukorūšių darbus ir išleidžiame didelius katalogus nuro visokių tavorus visokių kalbose. Ant pareikalavimo prisimės mūsų katalogus dovanai.

Mes nesilomėme ir negarsiname jokių tavorus užduy, apart mūsų katalogo, bet parduodame gerius tavorus pigiaus kaip kit. Tie, kurie garsinasi ir prizaudo duoti ką nors už dyką, visi yra prigavikai ir nuo jų reikia saugties, nes už dyką tavorus duodant lieka prekybos negali varyti.

Mūsų yra tikria lietuviška ko-operatyvi draugystė ir kiekvienas gali prie mūsų draugystės prisirašyti. Akcijos yra po vieną dolerį ir atneš ne mažiau kaip aštuonis procentus.

Daktaro Patarimai Dovanai.

No. 1005. — Gvargantuota per W. F. Severa Co. sulyg įstatymais apie Maistą ir Vaistą, nuo 30 d. Berželio, 1906 m.

JEI TURI KETUS VIDURIOUS

Knygu Kataliogas.

Adomas Mickevičia (1798-187). Jo gyvenimas, raštai ir darbai. Parašė A. J. Daubars. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c
Ar socialistas gali but kataliku? Socdemokratis ir draugams darbininkams. Parašė Žmogus. Plymouth, Pa. 1900, psl. 22 ..... 10c

Augis darbininkų judėjimo Lietuvos. Ši knygelė aprašo darbininkų judėjimą ir visokius sukilimus. Naudinga perskaityti kiekvienam. Parašė A. Lietuvos ir N. N. Plymouth, Pa. 1900, p. 58 15c

Apukei Snpnai. Čionai yra rinkinėlis iš paveikslėlių iš gyvenimo: Laipsniai. Po mirties, Kietaspandis. Parašė juos gabus feljeton rašės Šliburus. Jo paveikslėliai atrastri siekti vius opiuojantys gyvenimo apsireiškimus. Vietomis reikiā verkt, vietomis juoktis. Parašė labai aiškioje kalboje, kad ir mažai kantai lengvai skaito. Brooklyn, N. Y. psl. 15c

Eglė Žalčiu Karalienė. Dramatas penkiuoje apsireiškimoose. Parašytā iš mitologinių senovės lietuvių padavimų. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, psl. 56 ..... 15c

Gyvenimas Genyaitės. Pamokinanti labai sujudinanti apysaka iš senovės laiku. Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, psl. 225 ..... 15c

Girtuklin Adynos. Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, psl. 16 ..... 10c

Gudri Naslė. Juokažaisle dvėjose veikmėse. Paimta iš tikro atitikimo Lietuvos. Šita knygutė perstato gana jaukio formo, kaip viena ukininkė našle savo gudrumu gavo gerą jaunikį iš kai iš paskui išejo. Labai lengva perstatyti teatr mylėtojams. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Su autorius paveikslu. Brooklyn, N. Y. 1908, psl. 40 ..... 15c

Grandus Verksmai. Arba pasibudinimas prie apsimiliomo kančios Viespaties Jezaus Kristaus 10c

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filozofijos. Parašė Krapotinas. Vertė Dr. J. Sliupas. Plymouth, Pa. 1904, psl. 39 ..... 15c

Išdūjant ant mėlynė. Apyaska musių dienu. Auksauja broliams lietuviams. Muše Plymouth, Pa. 1900, psl. 54 10c

Istorija apie gražią Katruku ir jos visokius atitikimus. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, psl. 32 ..... 10c

Išriovimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuose apsireiškimoose iš Lietuvos deju. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, psl. 85 ..... 20c

Is po budelio kalavijo ir Kajimas. Dvi apysakos. Parašė M. Černeda. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, p. 256 50c

Is bažnyčios istorijos. Kiekvienam verta perskaityti. Parašė A. D. Plymouth, Pa. 1906, psl. 16 ..... 10c

Istorija Septynų Mokintojų. Akyv skaitymai. Išleidimasis trečias. Plymouth, Pa. 1904, psl. 158 ..... 50c

Is kur atsiranda nusidėjelė? Sociologijos priešinys. Knygutėje trumpa, išskaičių parodo, iš kur musių laikuoje gausiai lyvai prasidėjė ir nedoreliai ir kai su juis turi draugių daryt. Čia yra plati medegos diskusijos. Parašė A. J. Brooklyn, N. Y. 1908, psl. 22 10c

Itiekmei Socijališku Sanlygą, ant visų kulturos šakų. Šia knygutė perskaicius galima daug pasimokinėti. Vokiškai paraše J. Stern. Lietuviškai vertė J. Šišarė. Plymouth, Pa. 1898, psl. 94 15c

Jonuozas Arch. Sodities-deputatas Anglijos. Šia knygutė vertėtū kiekvienam perskaityti. Parašė A. D. Plymouth, Pa. 1905, psl. 18 ..... 10c

Kabalas. Talpinantis savęje 100 visų iš užminimų ir ant jų reikalingių ius. Plymouth, Pa. 1894, 10c

Kekėtū Simas. Graži apysaka iš Lietuvos ukininkų gyvenimo. Parašė M. Meineitis. Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, psl. 26 ..... 10c

Kunigija ir svetiski valdžia. (Margi piešiniai). Sutaisė ir apgarsinė P. Medeška. Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, psl. 47 ..... 15c

Kur musių išganymas? (Iš visur surinkta mėgėja) ant visų programų. Mano drągumas. P. Daujotas. Labai akyv apsraymai. Plymouth, Pa. 1902, psl. 119 ..... 25c

Kainas. Misterija Byrono parašyta. Trijus aktyus. Vertė Dr. V. Kudirkė. Plymouth, Pa. 1903, psl. 120 ..... 25c

Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo teses. Labai puiki apysaka. Parašė E. iš M. Plymouth, Pa. 1905, p. 24 10c

Laima ir planetos. Knygutė tinkančiai faunuomenėi perleidimui smaugas laiko. Iš jos galima išpieti savo laiming, ar nelaiming, ar myli jių mėgelę, ar ją vaikinas. Antra laida. Plymouth, Pa. 1899, psl. 47 ..... 25c

Lietuviškos dainos iš visur surinktos. Yra tai rankius iš 400 visokios dainų, kurios yra paskirstytos ant 13 dalių: Tėvynių dainos, Pasakės dainos, Mitologės dainos ir seniausios dainos. Dainos apie girtybę. Meiliškės dainos, Juokaušos dainos, Kariškės dainos. Dainos iš bandžiavos gadynių. Našlačių dainos. Raudos dainos. Visokios dainos. Plymouth, Pa. 1893, psl. 496 ..... \$2.00

Apdaryta \$2.50

Lietuviškos Istorija. Simano Daukanto. Nuoseinius gadynių iki Gediminui, Didžiam Lietuvos Kunigaikščiui. Knygų I. Plymouth, Pa. 1893, psl. 483 ..... \$1.50

Apdaryta \$2.25

Lietuviškos Istorija. Simano Daukanto. Nuoseinius gadynių iki Gediminui, Didžiam Lietuvos Kunigaikščiui. Knygų I. Plymouth, Pa. 1893, psl. 531 ..... \$1.50

Apdaryta \$2.25

Abiavai prie kruvai drutu apdaru \$4.00

Lietuviškos Tauta. Senovėje ir šiadien. Apyrašo apie lietuvių praeitį. Kiekvienam lietuviui yra naudinga apie tai žinoti.

Parašė J. Sliupas M. D. Tomas I. Plymouth, Pa. 1904, psl. 464 ..... \$1.50

Tomas II. \$1.75

Abu tomai \$3.25

Nalaitė. Apyaska eilėse, labai naudinga ir užimanti knygutė. Parašė M. Plymouth, Pa. 1905, psl. 15 ..... 10c

Paveikslai. Dvi puikios apysakos,

gana užimančios pasiskaityt. Parašė Žemaitė. Plymouth, Pa. 1899, psl. 102 15c

ZMIĘCZNIK

RATTLESNAKE LINIMENT

Mythai, pasakos ir legendos Žemaičių. Surinkti ir išleisti per D-rą Edm. Vec-konsteito, vyresnį senovės kalbu mokytoją prie Nikalojaus gimnazijos Liepojuje (Kurše). Yra tai akyviausios ir juokingiausios senovės pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus, apie darbus gerų ir piktų dvasių, apie Lau-mes, Raganas, Vilkalokus ir tt.

Lietuviškai išguldė J. Šliupas M. D. Plymouth, Pa. 1897, psl. 190 ..... 50c

Mūsų dielis. Per ką Lietuva kenčia ir kas vargia lietuvius. Parašė Žmogus. Plymouth, Pa. 1901, psl. 31 ..... 10c

MOKSLINIS TYVARDUKAS. Apyaska iš žmonių adavimų, kai Tyvarduke tėva užpulo žmogžudžių ir kai iš iše-j. Lenkiškai parašė J. I. Kraszewski Lietuviškai išguldė F. M. Dvi. dalys. Plymouth, Pa. 1905 psl. 174 ..... 50c

Parsidavimas ir Pelmės. Is prietulinės Prūsijos Lietuvos, Pagal A. Swiatochowski. Kaip vienas lietuvius atėjė iš Did. Lietuvos atsidavė vokiečiams, net parda-vė ir tikejimą permanė ir paskui iš-vare iš. Parašė Žmogus. Plymouth, Pa. 1901 ..... 10c

Pasikalbėjimai apie dangų iš žeme. Labai akyva knygutė, su 15 paveikslėlių. Vertė iš svetinė kalbu, P. A. Plymouth, Pa. psl. 81 ..... 25c

Palemonas ir Girždūta. Apyaska ei-s, iš senovės gyvenimo pagal žymonių pasakų, senovės ištekėjimų iš savo fan-tazijos. Parašė M. D. S. Plymouth, Pa. 1904, psl. 72 ..... 20c

Puota – Nuskintas žedas. Vaizdeliai iš gyvenimo. Du labai puikus apskaitymai Parašė Bijuas. Plymouth, Pa. 1902, psl. 32 ..... 10c

Pagieža – Jurgis Durnelis. Dvi labai puikios apysakos iš gyvenimo. Kiekvienas priminos gausią apskaitymą. Lenkiškai parašė Brolis. Lietuviškai išguldė Vin-sas Kudirkė. Plymouth, Pa. 1902 psl. 10 ..... 25c

Popierios Gromatomas rašyt. Gaumama visokio skyriaus, su maloniom daine-ems ir visokiais aprašymais tuzinas su kopertina 25c

Sausio Devinta. S. Ž. knygutė yra plačiai aprašyta apie Petrapilės darbininkų sukilimą arba „Raudonajų Nedėlienių“: kaip išbadėj minios įėjod malde-uti nuo caro darbo ar duonos, o iš išsi-unt karlumeng ir tukstančių išžudė. Gana lengvas ir graudus pasakojimas. Parašė Maksim Gorky. Vertė F. M. Brooklyn, N. Y. 1908, psl. 40 ..... 15c

Užsistanavyk ant to gerai. Arba apmisiliųmai apie keturis daiktus paskui-pius, skaitymas grandus ir juokingas. Lenkiškai – Lietuviškai” vai-stai įau tukstančius padarė svei-kais – išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAIS ligas gydome ir gilioje slapoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti

Deltu jeigu trokštai tikros gydytojau pagelbos, aprašyk savo ne-gerovę, aiskiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailēsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

Jezusas Nazaretenas.

Yra tai puiki knygutė, tei-singiausiai negu visad pirmo-

šito apiepišianti giliausias paslaptis,

sukergtas su gi-mimu ir mirtim, bei abelnai

gyvenimui to Dviasios Milžino

Jezuas Kristaus.

Ne vienas nesigailės, perskaite-

sių knygutę. Psl. 105.

Kaina 35c. Adresuokite:

J. A. ZELTCIUS,

415 Madison St., Seattle, Wash.

Telephone: 1568 Greenpoint.

\$5.00 ant menesio

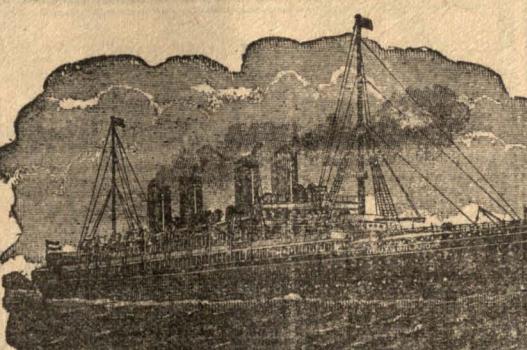
DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisai

120-124 Grand Street,

BROOKLYN, N. Y.

Ofisai

224 E. Main Street.

PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus i visas sveto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siu-siti pinigus i kraju savo giminėms arba pažiūstamiems — siusk juos per musų offisa, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniui, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

SIFKORTES.

Cia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausiai laivų i kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Cia ir tikietus ant geležinkelio galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasintimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVÉ KNYGU.

Cia galima gauti visokias lietuviškas knygias, kokios tik yra išėjė iš po spaudos, kaip svetis-kas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokias reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

224 E. Main Street,

Plymouth, Pa.

120-124 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Elisabeth, N. J.

Dom. Boczkus, 211 1-st St.

E. St. Louis, Ill.

TEMYKITE!

Uzdejau Krautuvę Apsiaivimui
(Shoe Store)
Visokiam pasirinkime ir prekės.
Atsilankykite ir persiliudykite apie
daugumą i geruū tavoru.

L. Buczinskas,
213 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Old Phone 293-R. New P-ne 1500-R.
Lietuviškas Graborius,
Fr. Kavaliauskas,
Karietos Laidotuvėms, Vesel-
lioms ir Krikštynkms.
57 Cor. Hazel & Stanton st.,
Wilkes-Barre, Pa.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU ABROZU.

Darbą—
atlieku pui-
kiai už priei-
namą prekę.

Kogeriusia
daraū nau-
jas skripas
ir taisau.

G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN,
N. Y.
(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st.,
du blokai nuo Grand st.)
Galerija atidara nuo 8 ryto iki 6 val. vakare.
Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M

Dr. Albertas Kauffman
Gydymo iš seno kraus.
Specijalistas nuo visokių
ligų.

Gydymas net labiausiai užsienėjusias vyru,
motery ir kudikų ligas.

Galima srušinėkuti lietuviškai, len-
kiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviškai.

VALANDOS PRIEMIMO.
nuo 8 iki 10 iš ryto, nuo 2 iki 4 po piet
nuo 7 iki 9 vakare.

No. 51 N. Washington street
Wilkes-Barre, Pa.

PRIETELIAI LIETUVIAI!
Prekė \$10 už baksą. Fretas apnokamas
H. B. ROSENSON,
317-319 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 1162 W'nsburgh

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes
ant geriausiu linijų ir greičiausiu lai-
vu ir siunčiu pinigus į visas vietas
dėl saugiai, greitai ir pagal tos dienos
kursą. Prieg tam laikau HOTEL
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Jonas S. Lopatto,
Atorney and Counsellor-at-Law (Lietu-
vys advokatas pabaigę Pennsylvanijos
Universitetą), užsiima varymu provy vi-
suose temuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennett
Building, kampo Public Square ir North
Main Street, WILKES-BARRE PA.

Teleponas naujas Offiso 87
,, Residencijos 1284-R.

Lietuviskas Ziegormeistras.
Sziuomi užsiuru jau 18 metu.

Pranešan vienam lietuviams,
kad uždejau didelė krentuve
visokiu dziegornikui ir žiedui;
kaip tai laikrodžiu sieniniu,
xišenintu dyto aukso vyrisku
ir kroterisku su ažiom kro-
tine ir žiedu. Šis žiedas
iš šept nėštų vaikiškų
namų ir merginon dideliam
pastrikimui, ir už prieinamą
prekę. VISOKIU MUZIKOS
IRANAIU.

Skripku, armoniku, strunu, klenetu, brytui,
drumui, masinui ir parasonu. Teipogi dzieg-
orniūs pataiseu.

M. MINKUS,
kamps Hanecock ir
236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

P. V. ROVNIAEK & CO.

Seniausias Lenkiškai-Slaviskas

BANKINIS NAMAS

Uždėtas prieš 21 metus.

KANCELARIJOS:25 Ave. A., New York, N. Y.
612-614 Grant st., Pittsburg, Pa.
305 North Water st., Connellsburg, Pa.**TAUTIEČIAI!**

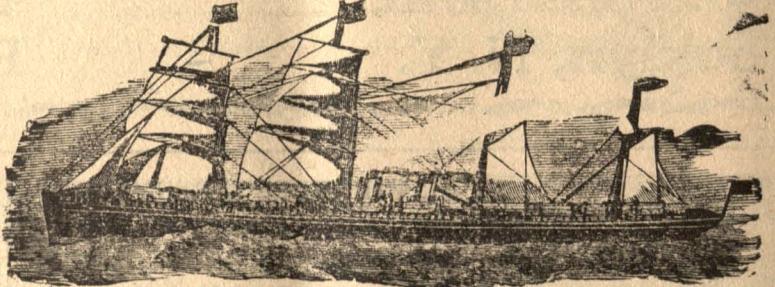
Jeigu norite siusty pinigus į seną kraju, arba reikalinga
kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIAEK & CO. seniausias
bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir
greitai siuščiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų,
kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdām, Antverp, Anglijā,
Fium, Libau ir t.t. Paimam visokias reikaluose turto ir karei-
vijos provas. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus mo-
kam procentą.

Su bent kokiui reikalui kreipkitės ypatiškai ar per laišką:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

**Max Kobre
Litewski i Polski BANK**
40 Canal Str.—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklvn, N. Y.

Prieteliai! duodu jums žinią, kad mes parduodam Sifkortes ant visų
greičiausiu laivu už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant lini-
North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red
Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pini-
gus, kurius jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite su-
neketi lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per
52 metus kožnu apsiejome teisingai. Teiposi pardūdame tiketus ant
visų geležinkelio Amerikoje ir Europoje.

Dudam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam
po 2% procentus ant metų. Procentą tik ta mokam nuo 50 dolerių ir vir-
šas, ale kad buva padeti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padeti ir išsimt
gali kožna dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietą, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Daktaras Tiosu, Julian Czupka.

Adwokatas ir Notary Public.
Ofisai: 3 N. Main st., Wilkes-Barre
Pa., kasdien.
138 S. Washington Ave.
Scranton, Pa.

Panėdėliai ir Kety. nuo 6 iki 7 vak.

Užsiūmu provonis Wilkes-Barre
ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa-
liudymus (dovierastasis) išrupinu-
rosiųj ir Lietuvos.

12 dideliu ir 12 mažu,

New Phone 1284-R.

PUIKUS HOTELIS!**KAZ. MILIŠAUSKO.**

Geriausia užėjimo lietuviams.
Salė Mitingams ir Susirinkimams.

Priek tam laikau kriaucyste. Ste-
liuotus siutus dirbu pagal naujausia
madą, už prieinamą prekę.

Reikale nepamirškite savo lietuvi-
243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.
Hotelis žemai, o kriaucyste viršu.

Parduodu laivakortes ant visokiu linijų ir slin-
čiu pinigus į visas dalis sveto.

Davieraistis
atlikimui reikalaus su Masko-
lios valdeja. Išmainau visokius pinigus ant
amerikonskų ir t.t. Darau apseregiimus nuo
ugnies [Fire Insurance] ant visokiu daiktų. Jeigu
kurį atkeliauvi nėšaliukyt kastlegarnėje, tegu
saukiasi prie manęs, o as jį išliuosnos.

Lietuviškai kreipkitės pas savo tautišči, o busite
uzgandinti.

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano sistemas gydimo prisipildimo ir rektališkos ligos užtikrina jum greita
ir visotini išgydymą. Aš ne naudoju peilių ar kokią kita barbarišką budą prie Rek-
tališku ligu.

DR O'MALLEY MEDIKALISKAS OFISAS:

158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.,
kur lieuviškai susikalbama ir susirašoma.

Telephonas 8 S.

P. V. Obiecunas & Co.

Cor. 12-th and Carson st.,
S. S. Pittsburg, Pa.

**JOS. ANDRIUSZIS
Sinclair House,**

Didžiausias ir puikiausias saliu-
nas, geriausia užėjimo lietuviams.

85 N. Main St.
PITTSTON, PA.

EAST PLYMOUTH PA.

Antanas Staszauskas.

Laikapunkioje vietoje Saliną, užlaikan sku-

niantus gérimus ir kvepenčius Cigarus. Lietu-

vial nepamirškite steliančius pas savo vinenti

No 2 Cor. Nesbit ir B

EAST PLYMOUTH PA.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dibtuve tapo

Apdowanoža

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszko Paro-

dos už rupestinga, tei-

singa ir artistiškai iz-

dirbima.

KARUNU, SZARPU,

KUKARDU, ROZETU,

BERLU, MARSZAL-

KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turi už garbę aprekišti guo-

dotiniems Kunigams ir guodotin-

Draugystėms, kad asz dirbu wi-

sus augszczius paminietus daigtus

Pigiausei, Teirgtausei ir Geriausei,

nes per 30 metų užsildama išzdrbima isgiju

geriausie praktikų ir dėl to galiu

wisk padidinti pigiai ir geriau ne-

gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

VASAROS KARŠCIO LIGOS.

Sergekis nuo vasaros karšcio ligu! Yra tai metų
laikas kuriamo kunas, nusilpsta labiau; net visa
spaugais išberia, o gyvasties organai, tuom laik
labiau adari, kuriuos visokios ligos greičiausia
užpola. Nelaik yrt-dienos, kad vaistai kurie
Tau reikalingi tai imkia siandien. Parašyka musų

profesoriams tuoju, o beabe-
jones busi apgintas nuo ligų,
kuriuos net žiemą negalės už-
pulti ant Taves.

Nera skirtumo kokia Tavo
liga arba kaip blogai jautiesi.
Bus pagelba.

Tukstančiai sergančiu, kurie
jan neturejo vilties
buti sveikais, bet
per musų daktarūs
likosi pagelbėta;
todel duokis o mēs
ir Tave
išgydysimė.

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 West 34th Street
New York City
Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Gydymo Direktorai.

OFISO VALANDOS nuo 10 iš ryto ik 1 nuo 2 iki 2
5 val. po piet. Šventoms dienoms nuo 10 ik 1, po piet.

Chroniškos krauj
ir nervų ligos
gydomos.

Dr Alexander O'Malley,
Didžiausias Rupturos
Specjalistas.

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano sistemas gydimo prisipildimo ir rektališkos ligos užtikrina jum greita
ir visotini išgydymą. Aš ne naudoju peilių ar kokią kita barbarišką budą prie Rek-
tališku ligu.

LIGOS VYRU

Aš noriu kad kožnas žmogus turedamas Užsiverimą, Nečysą Krauju, Slobonu
mą, Mažą Energiją, Krauso ir Inkstu ar kokią kita liga parašytu ar pašneketu su
manim.

RASYK jaugu negali ateiti! Visa korespondencija bus užlaike slapy-

čių ir šeip susirkimų.

Reikale kreipkitės pas savo tautišči, o busite

padang pasekeju. Jaigu išpūsi į ju rākas, vaise nebūs at
sakantis.

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano sistemas gydimo prisipildimo ir rektališkos ligos užtikrina jum greita
ir visotini išgydymą. Aš ne naudoju peilių ar kokią kita barbarišką budą prie Rek-
tališku ligu.

DR O'MALLEY MEDIKALISKAS OFISAS:

158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.,
kur lieuviškai susikalbama ir susirašoma.

PRISIPILDYMO LIGA.

<p